Iov - Comentarii W. McDonald

Dacă stăm să ne gândim, taina suferinţei umane tot n-a fost pe deplin elucidată. Sau, cum se exprimă Wesley Baker: Când ajungem la capătul cărţii Iov, nu găsim scris nici un răspuns. Nimic care să satisfacă mintea logică!

Dar putem fi siguri de două fapte imuabile: Mai întâi de faptul că suferinţa lui Iov nu a fost urmarea directă a vreunui păcat săvârşit de el. Dumnezeu a depus mărturie despre el că este un om drept. Dumnezeu a mai afirmat că logica şi argumentaţia celor trei prieteni ai lui Iov - cum că Iov era pedepsit de Dumnezeu din pricina păcatelor sale - nu a rămas în picioare (42:8).

În al doilea rând, deşi Iov nu a suferit datorită faptului că ar fi păcătuit, încercările prin care a trecut au dat totuşi in vileag că în inima lui se găsea mândrie, îndreptăţire de sine şi animozitate. Iov nu a fost izbăvit până nu a avut o imagine clară a nimicniciei sale pe de o parte, şi a măreţiei lui Dumnezeu pe de alta (42:1-6), şi până nu s-a rugat pentru prietenii săi (42:10).

Iată câteva din învăţămintele pe care le desprindem din cartea Iov:

1. Cei drepţi nu sunt scutiţi de suferinţă.

2. Suferinţa nu este neapărat urmarea păcatului.

3. Dumnezeu a aşezat un gard protector în jurul celor neprihăniţi.

4. Dumnezeu nu trimite boală sau suferinţă. Ele provin de la Satan (Luca 13:16; 2 Corinteni 12:7).

5. Satan deţine un anumit grad de control pe tărâmul celor răi (sabeenii şi caldeenii), în domeniul dezastrelor naturale (focul din cer), în cel al fenomenelor meteorologice (un mare vânt), al maladiilor (bubele cu care a fost acoperit trupul lui Iov) şi ai morţii.

6. Satan poate să aducă aceste lucruri peste credincios numai cu permisiunea lui Dumnezeu.

7. Adesea se afirmă că Dumnezeu a făcut cutare sau cutare lucru, când, de fapt, El doar a îngăduit ca acel lucru să se întâmple. ,,Să acceptăm doar binele de la Dumnezeu şi să nu acceptăm şi adversitatea?"

8. Trebuie să privim lucrurile ca venind de la Dumnezeu, prin permisiunea Sa, iar nu de la Satan. „Domnul a dat, Domnul a luat."

9. Dumnezeu nu explică întotdeauna motivul pentru care suferim.

10. Suferinţa dezvoltă în noi capacitatea de a îndura.

11. Când îi vizităm pe sfinţii aflaţi în suferinţă, nu trebuie să avem un spirit de judecată.

12. Vizita noastră să nu fie de lunga durată.

13. Raţionamentele şi argumentele omeneşti nu ne sunt de folos. Numai Dumnezeu poate să mângâie în chip desăvârşit.

14. La sfârşitul cărţii Iov vedem că „Domnul este plin de milă şi îndurare". De asemenea, aflăm că uneori, cel puţin, relele sunt îndreptate în viaţa aceasta.

15. Răbdarea lui Iov în suferinţă L-a îndreptăţit pe Dumnezeu, I-a dat câştig de cauză.

16. Răbdarea lui Iov l-a dovedit pe Satan ca pârâş fals şi mincinos.

17. „Un om este mai mare decât lucrurile care-l înconjoară şi indiferent ce s-ar putea abate peste averea sau familia sa, Dumnezeu este tot atât de vrednic de a fi lăudat şi de a ne pune încrederea în El ca şi mai înainte."'

18. Trebuie să ne ferim de a face afirmaţii generale, atotcuprinzătoare, care nu permit nici o excepţie.

19. Satan nu este nici omniprezent, nici omnipotent nici omniscient (nici atotprezent, nici atotputernic, nici atotştiitor).

20. Deşi Dumnezeu îngăduie suferinţa nemeritată, El rămâne un Dumnezeu drept şi bun.

Din alte părţi ale Bibliei găsim lumină suplimentară asupra motivelor pentru care Dumnezeu le îngăduie sfinţilor Săi să sufere:

1. Uneori suferinţa este urmarea unui păcat nejudecat din viaţa credinciosului (1 Corinteni 11:32).

2. Este mijlocul prin care Dumnezeu dezvoltă în noi harurile spirituale, cum ar fi răbdarea, îndelunga răbdare, smerenia (Romani 5:3,4; Ioan 15:2).

3. Suferinţa îndepărtează zgura şi impurităţile din viaţa credinciosului, aşa încât Domnul să-Şi poată vedea chipul oglindit mai desăvârşit (Isaia 1:25).

4. Suferinţa îl învredniceşte pe copilul lui Dumnezeu să-i mângâie şi pe alţii cu acelaşi gen de mângâiere cu care l-a mângâiat Dumnezeu pe el sau pe ea (2Corinteni 1:4).

5. Suferinţa îl învredniceşte pe sfânt să ia parte la suferinţele ne-ispăşitoare ale Mântuitorului şi astfel să-I fie mai recunoscător (Filipeni 3:10).

6. Suferinţa este o lecţie practică în folosul fiinţelor din cer şi de pe pământ (2Tesaloniceni 1:4-6). Ea le arată că Dumnezeu poate fi iubit doar pentru ceea ce este El însuşi, iar nu doar pentru binefacerile revărsate de El asupra lor.

7. Suferinţa este asigurarea că suntem fii, întrucât Dumnezeu nu-i disciplinează decât pe cei pe care-i iubeşte (Evrei 12:7-11).

8. Suferinţa îi face pe sfinţi să-şi pună încrederea numai în Dumnezeu, şi nu în forţele lor proprii (2Corinteni 1:9).

9. Suferinţa îi păstrează pe copiii lui Dumnezeu aproape de El.

10. Suferinţa este arvuna slavei viitoare (Romani 8:17,18).

11. Dumnezeu nu îngăduie niciodată să fim ispitiţi peste puterea noastră de a suporta (1Corinteni 10:13). „Aţi auzit de răbdarea lui Iov şi aţi văzut ce sfârşit i-a dat Domnul, pentru că Domnul este plin de milă şi îndurare." (Iacov 5:11b).

Iov a fost un om bogat care a trăit în ţara Uz. Din cartea Plângerile lui Ieremia 4:21 aflăm că Uz era situată în Edom, în partea de sud-est a Palestinei.(„Alţii susţin o identificare cu regiunea de la est de Edom în nordul Arabiei"). Iov, acest om drept şi temător de Dumnezeu, avea şapte fii şi trei fiice. Atât de vastă era averea sa, alcătuită în principal din oi, vite şi cămile, încât i se dusese vestea, fiind considerat „cel mai mare dintre toţi fiii Răsăritului."

Unul din argumentele foarte plauzibile conform căruia evenimentele din cartea Iov au avut loc în era patriarhală este faptul că Iov, ca părinte al familiei, a îndeplinit rolul de preot, aducând jertfe de ardere de tot pentru fiii săi. Întotdeauna există pericolul ca până şi oamenii îndeobşte evlavioşi să spună cuvinte uşuratice sau chiar profanatoare atunci când participă la un ospăţ. În meditaţia de seară pentru ziua de Crăciun, C. H. Spurgeon face o aplicaţie foarte nimerită a acestui principiu la noi, cei din dispensaţia creştină:

Bine ar fi ca, înainte de a se duce deseară la culcare, şi credinciosul să facă ceea ce a făcut patriarhul dis-de-dimineaţă, după festivităţile la care a luat parte familia sa. În mijlocul veseliei ce domină strângerile la un loc ale familiei, este lesne să se alunece în uşurătăţi păcătoase şi să se uite caracterul creştin ce ne caracterizează. Nu ar trebui să fie aşa, dar din păcate arareori sunt zilele noastre de petrecere zile de bucurie sfântă şi prea de multe ori ele degenerează într-o exuberanţă neevlavioasă.

B. Scena II: În cer - În prezenţa Domnului

Pe măsură ce se desfăşoară naraţiunea, ni se prezintă scena din cer în care fiii lui Dumnezeu, îngerii, (în limbile semitice „fiii lui Dumnezeu" era termenul standard care desemna „îngeri".) s-au înfăţişat înaintea Domnului. Satan (în ebraică se întrebuinţează termenul „acuzatorul") a fost şi el prezent. Când Dumnezeu i-a atras atenţia lui Satan asupra neprihănirii robului Său Iov, Satan a lăsat să se înţeleagă că singurul motiv pentru care Iov se temea de Dumnezeu era faptul că Dumnezeu fusese atât de bun cu el. După Satan, dacă Domnul nu l-ar fi înconjurat cu grija şi ocrotirea Sa, Iov L-ar fi blestemat pe Creator în faţă.

C. Scena III: Ţara Uz - calamitatea ce s-a abătut peste averea lui Iov şi peste urmaşii săi (1:13-22)

Prin urmare, Domnul i-a dat lui Satan permisiunea de a-l pune la încercare pe Iov, deposedându-l de toate averile sale. Dar diavolului nu i s-a permis să se atingă de persoana lui Iov. Apoi a urmat o serie de calamităţi nespus de groaznice, ce s-au succedat cu o repeziciune ameţitoare:

1. Sabeenii au furat cinci sute de perechi de oi şi cinci sute de măgăriţe, omorând slujitorii care aveau grijă de aceste animale.

2. Fulgerul a distrus şapte sute de oi, precum şi pe îngrijitorii lor.

3. Caldeenii au furat trei mii de cămile, omorându-i pe îngrijitori.

4. Un vânt puternic a dărâmat casa în care fiii şi fiicele lui Iov mâncau şi beau vin, omorându-i pe toţi.

În pofida acestor groaznice pierderi, Iov a fost învrednicit să se închine lui Dumnezeu, zicând: „Gol am ieşit din pântecele mamei mele şi gol mă voi întoarce. Domnul a dat şi Domnul a luat; binecuvântat fie Numele Domnului!"

D. Scena IV: În cer - din nou în prezenţa lui Dumnezeu

În capitolul 2 îl vedem pe Satan înfăţişându-se din nou înaintea Domnului. De data aceasta Satan a lăsat să se înţeleagă că credincioşia lui Iov se va evapora numaidecât, dacă Domnul îi va permite Satanei să se atingă de trupul lui Iov. Permisiunea i-a fost acordată.

E- Scena V: Uz - Calamitatea care s-a abătut asupra persoanei lui Iov (2:7-13)

În consecinţă, Iov a fost acoperit cu bube dureroase „din talpa piciorului până în creştetul capului". Atât de mare a fost mizeria lui, încât până şi soţia sa l-a îndemnat: „Blestemă pe Dumnezeu şi mori!" Dar Iov i-a răspuns cu cuvintele: „Ce! Primim de la Dumnezeu binele şi să nu primim şi răul?" Cu privire la soţia lui Iov, Harold St. John citează următorul paragraf:

Mă gândesc la toate cuvintele nemiloase şi unilaterale pe care comentatorii masculini le-au rostit la adresa soţiei lui Iov şi aproape că mă cuprinde disperarea cu privire la sexul din care aparţin; asta pentru că numai o femeie poate s-o înţeleagă cum se cuvine pe o altă femeie şi cred că unei scriitoare (cred că a fost Louise Haughton) i-a fost rezervat meritul de a reliefa faptul că atâta timp cât soţia lui Iov a putut lua parte la suferinţele sale, ea le-a suportat vitejeşte, dar de îndată ce Iov pătrunde într-un nou cuptor al suferinţei, în care ea nu mai are acces, curajul o părăseşte. Pentru ea singura tragedie pe care n-o poate suporta este cea pe care nu are voie s-o împartă cu. soţul ei.

La scurt timp după aceasta trei din prietenii lui Iov - Elifaz, Bildad şi Ţofar - află despre nenorocirile care s-au abătut asupra lui şi se hotărăsc să-l viziteze pentru a-l mângâia. Dar când văd starea jalnică şi nenorocită în care a ajuns Iov, sunt atât de şocaţi, încât nu sunt în stare să rostească nici un cuvânt timp de şapte zile şi şapte nopţi!

1. Lamentaţia de început a lui Iov

Pe bună dreptate capitolul acesta a fost intitulat „Naşterea nefericită," deoarece în el îl găsim pe Iov blestemând ziua în care s-a născut, preamărind virtuţile morţii şi plângându-se că nu poate muri! (Prin „naştere nefericită" autorul comentariului are în vedere binecunoscuta urare din limba engleză la sărbătorirea zilei de naştere a cuiva, „Happy Birthday", textual: „Naştere fericită", n.tr.). Iov ar vrea ca întreaga zi în care a fost zămislit un copil de sex masculin să fie acoperită de întuneric.

Iar dacă a fost totuşi conceput şi s-a născut, atunci de ce n-a murit la naştere? (E demn de remarcat că până şi în groaznica sa amărăciune şi întristare, Iov nu sugerează nici avorturile, nici infanticidul, practici criminale foarte răspândite în lumea antică, după cum ele au cunoscut o largă răspândire şi în ziua de astăzi, mai ales în Occident.)

Iov aduce un elogiu morţii, întrucât în moarte cei sleiţi de puteri capătă odihnă, şi cei mari, şi cei mici, moartea aducându-i şi robului eliberarea de stăpânul său.

În continuare Iov se întreabă de ce li se mai dăruieşte celor năpăstuiţi (din a căror categorie făcea şi el parte) lumina vieţii, când aceştia tânjesc după moarte ca după comori ascunse.

Versetul 25 este unul din cele mai cunoscute:

De ceea ce m-am temut, aceea a venit peste mine; de ce mi-a fost frică, de aceea am avut parte!

Să fie oare acesta un indiciu după care chiar şi în zilele sale de fericire şi prosperitate, Iov s-a temut ca va pierde ceea ce a avut? Nu ar fi de mirare, deoarece este una din temerile de predilecţie ale bogaţilor să fie cuprinşi de o teamă obsesivă ca-şi vor pierde averile şi vor fi nevoiţi să trăiască în strâmtorare. Bogăţiile nu aduc nimănui siguranţa zilei de mâine. Numai Dumnezeu poate să ne-o dea.

Capitolul patru inaugurează ciclul de cuvântări rostite de prietenii lui Iov şi răspunsurile date de acesta. Ridout rezumă esenţa mesajului lor, după cum urmează:

În controversa celor trei prieteni avem o unitate de gândire, bazată pe un principiu comun, anume faptul că toate genurile de suferinţă nu ar avea decât un rol punitiv, iar nu instructiv: că ar avea justificarea în dreptatea lui Dumnezeu, mai degrabă decât în dragostea Sa - deşi aceste două elemente sunt inseparabile în toate căile Sale. Un atare principiu neglijează însă cu bună ştiinţă distincţia dintre suferinţele celor neprihăniţi şi cele ale oamenilor răi.

În capitolele 4 şi 5 vorbeşte Elifaz. Elifaz (al cărui nume înseamnă Dumnezeu este tăria sau Dumnezeu este aur curat) era un om evlavios, cu vază, cu concepţii ortodoxe privitoare la măreţia lui Dumnezeu, dar lamentabil de lipsit de compasiune. Pe măsură ce înaintează ciclul de cuvântări, tonul său este tot mai tăios. E bine să observam că pe măsură ce cei trei prieteni ai săi devin tot mai puţin înţelegători (în ambele sensuri atribuite acestui termen), Iov devine tot mai înţelegător cu privire la căile lui Dumnezeu, până când, după cuvântările rostite de Elihu şi adevărata întâlnire cu Iehova, el acceptă voia lui Dumnezeu, cu adâncă şi autentică smerenie.

Elifaz spune, de fapt: „Tu ai venit în ajutorul altora («Cuvintele tale i-au păstrat pe oameni pe picioarele lor» 4:4, James Moffatt), dar acum nu eşti în stare să-ţi fii ţie însuţi de ajutor." (Aceste cuvinte ne amintesc de batjocurile azvârlite lui Cristos pe cruce: „Pe alţii i-a salvat, dar pe Sine nu se poate salva.") Şi Elifaz pune această neputinţă pe seama neprihănirii de sine a lui Iov. „Oare nu ţi-a fost evlavia ta încrederea iar desăvârşirea căilor tale nădejdea ta?" (4:6, JND). Întrucât oamenii suferă pentru răutatea lor, urmează că şi Iov a păcătuit (v. 7-9).

Apoi Elifaz se referă la o vedenie ce i-a fost dăruită în taină noaptea, în care se făcea că un duh i-a pus întrebarea: „Poate omul muritor să fie mai drept decât Dumnezeu? Poate un om să fie mai curat decât Cel ce l-a făcut?" (v. 17). Sensul acestor cuvinte pare să fie că omul nu are dreptul să răspundă în răspăr lui Dumnezeu. Dacă suferă cineva, e din vina sa, nu dintr-a lui Dumnezeu. La urma urmelor, Dumnezeu este atât de măreţ, încât nu Se poate încrede nici măcar în slujitorii Săi. Iar când sunt puşi alături de El, până şi îngerii Lui sunt supuşi greşelilor. Şi fiindcă aşa stau lucrurile, cu cât mai lipsit de încredere şi mai greşelnic este omul muritor, care se trece ca molia!

Elifaz îl provoacă pe Iov să cheme oameni sau îngeri (sfinţii) ca aceştia să demonstreze, dacă pot, că păcatul nu atrage automat judecata. Însuşi vorbitorul a observat legătura intrinsecă dintre răutate şi pedeapsa care urmează inexorabil. Necazul, în concepţia sa, nu este niciodată lipsit de o cauză. Întrucât e păcătos, omul este destinat să aibă necazuri, după cum scânteile se înalţă în sus.

Prin urmare, ceea ce trebuie să facă omul este să-L caute pe Dumnezeu şi să-I încredinţeze cauza sa, pentru că El este atotştiutor şi atotputernic. Lucrul acesta se vede din felul în care stăpâneşte El natura şi din modul îndurător şi providenţial în care se poartă cu omenirea. Versetul 13 este citat de Pavel în 1 Corinteni 3:19 pentru a demasca falsa înţelepciune a lumii acesteia.

Supunându-se disciplinării pe care i-o aplică cel Atotputernic, spune Elifaz, oamenii cunosc izbăvirea divină de foamete, război, defăimare, lupte civile, primejdii, secetă, fiare sălbatice şi vătămarea recoltelor lor. Ei se bucură de pace pe plan intern, de siguranţă, rodnicie şi longevitate.

3. Răspunsul lui Iov (cap. 6, 7)

Iov recunoaşte că cuvintele sale au fost pripite, dar nu fără motiv! Necazul şi întristarea sa, năpasta care s-a abătut peste el, sunt mai grele decât nisipul mării iar duhul său soarbe otrava săgeţilor Celui Atotputernic. În pofida tuturor lucrurilor negative şi groaznice care sunt exprimate în această carte, în special de către Iov, ele sunt exprimate cu atâta măiestrie încât cititorul sensibil va sesiza forţa lor. Iov protestează că nu s-ar plânge cu atâta năduf, dacă n-ar avea motiv s-o facă, după cum animalele nu mugesc fără pricină. Suferinţa şi plânsul sunt juxtapuse aidoma alimentelor fără gust în comparaţie cu sarea sau condimentele. Iov ar dori să moară, pentru că nu mai are putere să îndure, pentru că l-au părăsit toate nădejdile cu privire la viitor. Ce rost mai are să-i fie prelungită viaţa?

Prietenii lui Iov (pe care el îi numeşte fraţi) l-au dezamăgit, purtându-se lamentabil, când ar fi avut mai mare nevoie de ei. El îi compară cu pâraiele, cu acele wadi care seacă complet când ai mai mare trebuinţă de apa lor. Deşi n-a aşteptat nimic de la ei, ei l-au criticat voalat, fără sa-i spună cu ce a păcătuit.

Iov îşi păstrează integritatea în pofida implicaţiilor cuvântării lui Elifaz după care Iov ar fi un păcătos în ascuns. El doreşte să ştie precis unde a greşit, cerând să i se demonstreze ce nedreptate s-a găsit pe limba sa. Versetul 27 este o contraacuzaţie adresată prietenilor săi: Poate că prietenul pe care-l subminează ei nu este altul decât Iov!

În continuare Iov se adresează direct Domnului. Pentru Iov este tot atât de firesc să dorească să moară, precum tânjeşte un rob după odihnă, la capătul unei zile pline de trudă. Decât că în cazul lui Iov ceasurile de noapte nu-i aduc nici o uşurare trupului său chinuit, care se zvârcoleşte până în zori. Ca suveica ţesătorului viaţa i se scurge fără speranţă, risipindu-se ca un nor.

El îl întreabă pe Domnul de ce acordă atâta atenţie unei fiinţe omeneşti atât de insignifiante, încolţindu-l şi îngrozindu-l în timpul nopţii cu coşmare, de-i vine să se gâtuie. Este oare omul atât de mare încât Dumnezeu să dorească să-L facă să sufere încontinuu? Chiar dacă Iov ar fi păcătuit, oare nu este iertare, având în vedere că oricum va muri?

„Bildad" poate să însemne fiul sfadei, un nume cât se poate de adecvat, având în vedere cu câtă ardoare urmăreşte acest prieten al lui Iov sfada. Ridout îl compară pe Bildad cu Elifaz sub aspectul stilului şi al cunoştinţelor:

Se pare că asistăm la mai puţină curtoazie şi demnitate decât în cuvântările lui Elifaz, şi la un plus de asprime faţă de Iov, cauzată după câte se pare de amarnica acuză adusă de acesta la adresa lui Dumnezeii. Cu toată ignoranţa aceasta privitoare la principiile divine, Bildad este gelos pe onoarea lui Dumnezeu, neputând suferi ca El să fie acuzat. Negreşit el are dreptate aici, dar nu reuşeşte să-l convingă pe Iov din pricina erorii de la rădăcina gândirii de care erau toţi stăpâniţi, anume că Dumnezeu ar trebui neapărat să pedepsească păcatul şi că de bună seamă Iov trebuie să fie un păcătos, devreme ce este pedepsit.

Acuzându-l pe Iov de iresponsabilitate şi de rostiri necugetate, Bildad apără dreptatea lui Dumnezeu îl felul în care îi pedepseşte pe cei răi şi-i recompensează pe cei drepţi. Fără nici un menajament el afirmă că fiii lui Iov au fost nimiciţi din pricina fărădelegii lor. Numai că nu găsim nici o fărâmă de probă în textul biblic că aşa ar fi stat lucrurile şi chiar dacă el s-ar fi făcut vinovat de fărădelege, a fost un act de mare cruzime să i se arunce în obraz aceste cuvinte, în momentele sale de cea mai cumplită suferinţă şi durere. Dar dacă Iov se va îndrepta cu toată inima spre Dumnezeu, tot va mai fi nădejde de mila divină, spune Bildad.

În continuare el foloseşte ca argument - în sprijinul existenţei unei corelaţii între răutatea săvârşită de oameni şi pedeapsa care se abate peste ei din această cauză - mărturia istoriei. După cum trestia se usucă şi piere când nu are apă, tot aşa piere şi omul nereligios şi făţarnicul. (Versetul 16a ar putea, fi o aluzie la absorbţia clorofilei din lumina soarelui.) Dumnezeu găseşte cu cale să-i înlocuiască pe cei răi cu cei fără prihană, asupra acestora revărsându-Şi binecuvântările.

5. Răspunsul lui Iov (cap. 9,10)

Când Iov întreabă: „Cum poate fi un om neprihănit înaintea lui Dumnezeu?", el nu caută să afle. calea mântuirii, ci-şi exprimă deznădejdea care-l cuprinde de a putea vreodată să-şi dovedească nevinovăţia înaintea Celui Atotputernic. Este o nebunie să încerce cineva sa se lupte cu Dumnezeu, întrucât din o mie de lucruri nu I-ar putea răspunde nici măcar la unul singur. El este suveran, a toate înţelept, atotputernic, după cum se vede din felul în care stăpâneşte munţii, pământul, soarele, stelele, marea şi toate minunile fără număr.

Ce şansă ar avea Iov de a se putea apăra? De unde ar şti ei că Dumnezeu îl ascultă? Domnul, este neîndurător, arbitrar şi nedrept - spune Iov - şi, prin urmare, este imposibil să aibă parte de o judecată dreaptă. În disperarea lui, Iov îl acuză pe Dumnezeu că i-ar nimici fără nici o discriminare şi pe cei nevinovaţi, şi pe cei răi la un loc, că ar râde de soarta celor nevinovaţi şi că i-ar face pe judecătorii pământului să se poarte nedrept. El spune: „Sunt nevinovat, dar nu mai îmi pasă. Mi-e lehamite de viaţă. Nimic nu mai contează; vinovaţi sau nevinovaţi, Dumnezeu tot ne va nimici" (v. 21, 22 TEV). Pe măsură ce i se scurge viaţa, el nu găseşte nici o nădejde în încercarea de a uita de sine sau de a se ameliora.

Iov tânjeşte după un mijlocitor între Dumnezeu şi el însuşi, dar nu găseşte nici unul. Noi ştim că Mijlocitorul care putea să împlinească nevoia lui cea mai acută (ca, de altfel, pe a noastră) este Domnul Isus Cristos (1Timotei 2:5). Matthew Henry comentează pe această temă:

Iov nu ezită să se ocupe de această problemă, dar din păcate nici o făptură nu s-a găsit care să joace rolul de arbitru şi, prin urmare, tot la Dumnezeu trebuie să vină, acceptând verdictul Său. Domnul nostru Isus este binecuvântatul mijlocitor, care a intermediat între cer şi pământ, care Şi-a pus mâna asupra noastră a amândurora; Lui I-a încredinţat Tatăl toată judecata, drept care şi noi trebuie să procedăm la fel. Dar această chestiune nu beneficia pe vremea aceea de lumina limpede de care se bucură acum, prin evanghelie, în consecinţă nemaiexistând loc pentru nici o plângere de felul acesteia.

Exasperat, Iov se plânge cu amărăciune, rugându-L pe Dumnezeu să-Şi explice purtarea faţă de o creatură a Sa, ce o consideră nedreaptă. Se poartă El oare ca un simplu om, judecând neprincipial, deşi ştie bine că Iov este nevinovat?

Harold St. John comentează pe marginea acestui fragment în felul următor:

Să nu ne scape acest fragment absolut uimitor, în care Lutul îi face observaţii Olarului, criticându-L şi amintindu-I lui Dumnezeu că atunci când l-a creat pe om Şi-a asumat o seamă de responsabilităţi de care nu se poate eschiva, dacă vrea să-Şi păstreze onoarea.

10:8 Mâinile Tale m-au făcut, mi-au dat formă.

10:10 Formarea embrionului fizic.

10:11 Apariţia pieii şi a cărnii, dezvoltarea oaselor şi a tendoanelor.

10:12 (a) înzestrarea omului cu „sufletul", ce este capabil de o extraordinară multitudine şi varietate de simţiri şi exprimări ale acestor simţiri şi (b) Cercetarea de care are omul parte din partea lui Dumnezeu, cercetare care se săvârşeşte în cea mai înaltă dintre componentele fiinţei omeneşti, „duhul" său, pe care El îl păstrează şi-l întreţine.

De ce îl loveşte Dumnezeu pe Iov cu nenorociri atât de cumplite? Se pare că nu are nici o importanţă dacă el este drept sau nedrept, fiindcă oricum viaţa lui e plină până la refuz de indignarea divină. De ce a îngăduit Dumnezeu să se nască? Oare de ce nu-i dăruieşte El puţină mângâiere înainte de a trece în uitare, unde până şi lumina este întuneric?

6. Prima cuvântare a lui Ţofar

Ţofar naamatitul nu poate suferi ca aceste cuvinte deşarte si arogante să rămână fără replică. Referitor la semnificaţia numelui celui de-al treilea dintre prietenii lui Iov, Ridout scrie următoarele:

Ţofar [Zofar], „rândunică," provenind din verbul „a ciripi", este forma masculină a numelui Zipora, soţia lui Moise. Şi asemenea acesteia, el s-a opus fără să-şi dea seama judecăţii lui Dumnezeu asupra trupului lui Iov, deşi a condamnat cu râvnă neobosită faptele meşteşugite ale firii lui

Iov. Întrucât vehementele sale condamnări au fost cu totul deplasate, le putem considera „ciripeli" la fel de inofensive ca „ciripitul" unei păsări pe care numele ce-l purta o reprezenta.

Dacă Iov ar putea privi lucrurile din punctul de vedere al lui Dumnezeu, susţine Ţofar, şi-ar da seama că nu suferă pe cât ar merita! Ignoranţa sa cu privire la măreţia lui Dumnezeu îl descalifică să pună sub semnul îndoielii dreptatea Sa. Versetul 12 este deosebit de tăios, fiind, evident, un atac nejustificat la adresa lui Iov: „Căci omul nepriceput va fi înţelept când mânzul unui măgar sălbatic se va naşte om."

Sfatul lui este ca Iov să se depărteze de păcatele sale. Abia atunci Dumnezeu îi va dărui siguranţă, odihnă şi mângâiere. În caz contrar, el nu va scăpa de la pierzare.

7. Răspunsul lui Iov (cap. 12-14)

În cuvinte marcate de un pronunţat sarcasm, devenite între timp celebre, Iov îi acuză pe prietenii săi de aroganţă intelectuală: În adevăr numai voi sunteţi oameni, Şi odată cu voi va dispărea înţelepciunea!

Oricine ştie că Dumnezeu este înţelept şi puternic, dar atunci cum se explică cumplita suferinţă a unui om care primea cândva răspunsuri la rugăciunile sale, în contrast cu prosperitatea de care au parte cei nelegiuiţi? „Voi nu sunteţi loviţi de nici un necaz, şi totuşi mă luaţi în râs, daţi într-un om care e gata să cadă" (v. 5 TEV).

Chiar şi natura, cu fiarele sălbatice, cu păsările şi cu peştii din ea, demonstrează caracterul arbitrar al acţiunilor lui Dumnezeu - par să spună aceste versete - prin faptul că pe unele le distruge, pe când pe altele le apară. Dacă criticii lui Iov şi-ar încerca cuvintele cu aceeaşi atenţie cu care gustă alimentele, ar da dreptate celor din vechime, care au fost în unanimitate de acord cu afirmaţiile lui Iov.

Acum Iov se lansează într-o maiestuoasă enumerare a suveranităţii lui Dumnezeu, a înţelepciunii şi tăriei sale, precum şi a modului în care aceste atribute produc adesea rezultate inexplicabile şi paradoxale.

Iov îşi mustră criticii, care nu i-au spus nici un lucru pe care să nu-l fi ştiut şi el. Cauza lui el doreşte s-o aducă în faţa lui Dumnezeu, nu în faţa acestor făuritori de minciuni şi vraci netrebnici. Dacă ar tăcea, ar trece drept înţelepţi în faţa oamenilor. Desigur modul în care explică ei acţiunile lui Dumnezeu este contrar adevărului, drept care vor da socoteală înaintea Lui pentru asta. Argumentele lor au fost lipsite de substanţă şi total nefolositoare. Dacă n-ar mai vorbi atâta, Iov ar putea să-şi pledeze cauza înaintea lui Dumnezeu, Încredinţându-I viaţa. Iov este încredinţat că va fi îndreptăţit, în cele din urmă, dar chiar dacă ar fi ca Dumnezeu să-l ucidă, el tot se va încrede în Domnul.

De la 13:20 la 14:22, Iov I se adresează direct lui Dumnezeu. Îl imploră să-i aducă uşurare din suferinţele sale, rugându-L să-i explice de ce-l tratează atât de aspru. Căci, spune Iov, se perpeleşte ca un nenorocit, aidoma unui veşmânt mâncat de molii, nedemn de a fi luat în seamă de Dumnezeu.

Francis Andersen evaluează cuvintele lui Iov după cum urmează:

Aici Iov se dovedeşte a fi un observator mai onest, un gânditor mai exuberant decât prietenii săi. Este ameţitor de cuprinzătoare concepţia sa despre Dumnezeu. În schimb, mica zeitate din teologia lui Elifaz, Bildad şi Ţofar este lesne de înţeles şi lesne de crezut. Dar o credinţă de calibrul lui Iov pune spiritul uman la grea caznă.

Iov continuă să întrebe de ce se poartă Dumnezeu atât de necruţător cu un om atât de firav, de trecător şi de greşelnic. Versetul 1 este unul din cele mai frecvent citate versete, probabil pentru aria largă de întrebuinţări:

Omul născut din femeie are viaţă scurtă, dar plină de necazuri.

Prin urmare, ce bine ar fi dacă Dumnezeu l-ar lăsa să-şi trăiască puţinele zile ce i-au mai rămas într-o relativă pace.

Mai multă speranţă este pentru un pom ce a fost tăiat, decât pentru el. Moartea unui om e marcată de o groaznică finalitate. Un mort este asemenea unui râu secat.

Iov ar dori ca Dumnezeu să-l ascundă într-un mormânt... până se va potoli mânia Lui. Apoi, dacă Cel Atotputernic îl va chema, el se va îndreptăţi, între timp, Dumnezeu ţine cont de fiecare păcat al său.

Iov face patru lucruri în acest fragment: (1) Cere să i se descopere care îi sunt păcatele; (2) Arată cât de trecătoare este viaţa omului; (3) Este cuprins de disperare cu privire la finalitatea morţii (şi tânjeşte după un mijlocitor, agăţându-se cu disperare de nădejdea vieţii de apoi); (4) Se plânge de starea sa actuală.

Versetul 14a ridică o întrebare cât se poate de importantă: Dacă un om moare, va trăi el iarăşi? Domnul nostru răspunde la această întrebare în Ioan 11:25, 26:

Eu sunt Învierea şi viaţa. Cine crede în Mine, deşi ar muri, va trăi. Şi cine trăieşte şi crede în Mine nu va muri niciodată.

Harold St. John comentează pe marginea versetelor 14 şi 15:

În 14:14, 15 peste întinderea nesfârşită a mării tăcute se revarsă zorii şi într-un pasaj de un curaj aproape nemaiîntâlnit, Iov declară că omul nu se rezumă la o simplă alcătuire a materiei; că, deşi cerurile vor trece, munţii şi dealurile din vechime se vor prăbuşi, chiar daca el însuşi ar zăcea în strânsoarea mormântului milenii de-a rândul, va veni totuşi o zi când Dumnezeu va simţi încolţind în inima Sa o foame nepotolită după părtăşie cu prietenul său, un dor după lucrarea mâinilor Sale.

Atunci, din adâncul Hadesului, Iov va răspunde şi, într-un chip mai trainic decât munţii, mai permanent decât cerurile, va fi reunit cu Dumnezeul care a fost copleşit de dorul după slujitorul Său.

La fel de inevitabilă ca eroziunea din natură este deteriorarea omului când e supus la încercări. Trupul îi revine în ţărână iar sufletul se întoarce în locul de jale.

Cu aceasta se încheie prima rundă de cuvântări. Logica urmărită de prietenii săi a fost până acum următoarea: Dumnezeu este drept; El îi pedepseşte pe cei răi; în consecinţă, dacă Iov este pedepsit, asta demonstrează că este rău. Dar Iov a susţinut cu tărie că nu este deloc un om rău.

1. A doua cuvântare a lui Elifaz

A venit acum timpul ca Elifaz Temanitul să-i reproşeze din nou lui Iov că este vanitos şi necucernic, că rosteşte cuvinte care nu ajută la nimic. Într-o suită de întrebări lansate ca din puşcă, Temanitul ridiculizează presupusele cunoştinţe ale lui Iov, calificându-le drept deşarte. Deşi cuvintele pline de cutezanţă ale lui Iov, de un pronunţat ton provocator la adresa lui Dumnezeu, l-au făcut pasibil de acuzaţia că ar „nimici chiar frica de Dumnezeu," totuşi a fost nedrept ca Elifaz să-l acuze că a ales vorbirea oamenilor vicleni. Dimpotrivă, Iov a fost mult prea deschis cu sine, dezvăluind o mulţime de lucruri despre el însuşi. De orice putea fi acuzat, numai de a fi un făţarnic nu! În zadar ar încerca el sau oricine altcineva să facă paradă de neprihănire.

În continuare Elifaz atacă presupusa aroganţă a lui Iov manifestată prin părerea prea înaltă pe care susţine Elifaz că ar avea-o Iov faţă de el însuşi: „Ai monopolizat tu înţelepciunea?" întreabă el. De fapt, tocmai prin faptul că Elifaz defineşte cuvintele celor trei mângâietori „mângâierile lui Dumnezeu," spunând că ar fi „blânde," el demonstrează o totală lipsă de compasiune în sfaturile pe care doreşte să i le ofere lui Iov.

Elifaz repetă afirmaţiile făcute la 4:17-19 cu privire la sfinţenia lui Dumnezeu şi la păcătoşenia omului. Dar prin ce era Iov mai păcătos decât Elifaz? Ridout întreabă:

De ce îi este atunci aplicată lui Iov, ca şi când ar dovedi că el e mai păcătos decât toţi ceilalţi? De bună seamă cuvintele sale [ale lui Elifaz] sunt mai pline de vicleşug decât toate afirmaţiile lui Iov, rostite sub presiunea stărilor de tensiune prin care a trecut acesta. Mult mai bine ar fi ca Elifaz să i se alăture lui Iov, mărturisind că şi el este „abominabil şi murdar." Sărmanul nostru oropsit ar fi răspuns mult mai lesne la o atare atitudine.

Făcând apoi apel la înţelepciunea moştenită de la strămoşi, Elifaz descrie durerea pe care o trăieşte un om în viaţa sa.

Pe cel rău îl năpădesc o sumedenie de necazuri şi aceste nenorociri sunt pe măsura vinovăţiei sale.

2. Răspunsul lui Iov (cap. 16,17)

Iov respinge analiza făcută de Elifaz situaţiei sale, ripostând energic şi calificându-şi criticii drept „mângâietori mizerabili" (sau Jalnici"). Dacă ei s-ar afla în locul său, Iov ar încerca cel puţin să-i mângâie cu adevărat!

Dar acum Dumnezeu s-a întors împotriva sa, dându-l pe mâna unor oameni răi şi prigonindu-l dincolo de putinţa sa de a îndura, ca rană după rană. Toate acestea în pofida faptului că Iov nu s-a făcut vinovat de nici o nedreptate.

Faptul că Iov şi-a cusut (nu doar s-a îmbrăcat) cu pânză de sac pe piele e o dovadă elocventă a permanentei sale stări de întristare. Neavând prieteni care să-l mângâie sau pe cineva care să-i pledeze cauza, curând Iov se va duce pe cărarea de unde nu se va mai întoarce.

Unele din cuvintele din versetele 9-19 sunt folosite în Psalmi cu referire la Mesia. Prin urmare, suntem justificaţi să le aplicăm la suferinţele lui Cristos, chiar dacă nu acesta este înţelesul lor primar.

Şi astfel, în timp ce Iov, cu duhul zdrobit, stă la marginea mormântului, gata să se prăbuşească, prietenii lui îl batjocoresc. Dar el nu doreşte ca altcineva să-i judece cazul în afară de Dumnezeu, deoarece criticii lui şi-au dovedit netrebnicia. Domnul l-a făcut să fie ţinta batjocurilor. Oamenii drepţi care vor vedea condiţia lui se vor ridica împotriva criticilor săi, în timp ce el va continua să-şi apere integritatea. Nici un singur om înţelept nu e în stare să găsească el printre cei trei antagonişti ai săi.

Lui Iov nu i-a mai rămas nimic în afară de mormânt, cu întunericul său, cu putreziciunea şi cu viermii săi.

3. A doua cuvântare a lui Bildad

Bildad Şuahitul îl condamnă pe Iov pentru dispreţul cu care a tratat cuvintele de înţelepciune rostite de el şi de prietenii săi. Un lucru bun pe care-l putem totuşi remarca la Bildad este faptul că reproşurile adresate de el lui Iov sunt mai scurte decât ale celorlalţi doi mângâietori. Poate că tocmai conştiinţa virtuţii ce rezidă în concizie l-a încurajat să-i sugereze lui Iov să pună capăt acestor cuvântări ale sale.

El repetă refrenul devenit între timp arhicunoscut cititorilor, potrivit căruia păcătosul este prins în mreaja propriilor sale păcate, pentru ca apoi să enumere o listă înfricoşătoare a tuturor nenorocirilor care se abat peste casa unui păcătos. Desigur, Bildad a avut dreptate când a afirmat că oamenii suferă din pricina păcatelor lor, dar nu a avut dreptate când a susţinut că aceasta ar fi explicaţia suferinţelor lui Iov. Asta pentru că nu toate suferinţele sunt urmarea directă a păcatului din viaţa cuiva.

4. Răspunsul lui Iov

Iov le spune prietenilor că ar trebui să le fie ruşine de felul mârşav în care l-au ponegrit, după ce a avut deja parte de tratament nedrept din partea lui Dumnezeu, a rudelor, a prietenilor şi chiar a slujitorilor săi. Trupul său s-a ofilit şi abia a scăpat cu viaţă. Cu toate acestea, prietenii săi I se alătură lui Dumnezeu, atacându-l fără milă.

El ar dori să-i fie scrise cuvintele de apărare într-o carte şi săpate cu o daltă de fier şi plumb pe veci în stâncă, pentru ca în viitor să i se poată face dreptate.

Într-un moment de rară iluminare, Iov crede că există un Răscumpărător care îi va face într-o zi dreptate şi-l va restaura, chiar dacă între timp ar putea interveni moartea şi putreziciunea.

Marele predicator englez Spurgeon, al cărui stil literar nu se deosebeşte prea mult de cel al cărţii Iov, face o excelentă aplicaţie a versetului 25:

Miezul mângâierii lui Iov constă dintr-un scurt cuvânt: „meu" - „Răscumpărătorul meu" şi din faptul că Răscumpărătorul este viu. O, ce nevoie avem să ne ţinem strânşi de un Cristos viu! Mai întâi trebuie să ne asigurăm un loc în El, pentru ca apoi să ne putem bucura de El. Prin urmare, un Răscumpărător care nu mă răscumpără pe mine, un răzbunător care nu se va ridica niciodată în apărarea sângelui meu oare de ce folos mi-ar fi? Nu vă lăsaţi până când, prin credinţă, nu veţi putea spune: „Da, mă arunc cu toată fiinţa mea asupra Domnului meu Cel viu. El este al meu." Poate că te vei ţine de El cu o mână firavă, poate că vei considera drept o mare cutezanţă să spui: „El e viu, ca Răscumpărător al meu." Totuşi nu uita că dacă vei avea credinţă chiar şi cât o sămânţă de muştar, acea mică credinţă te va îndreptăţi să rosteşti aceste cuvinte. Dar mai găsim aici un cuvânt ce exprimă puternica încredere a lui Iov: „Ştiu." A spune: „Sper că va fi aşa, cred c-o fi" este, desigur, o mângâiere şi atâtea mii de oiţe din staulul lui Isus nu trec niciodată de stadiul acesta. Dar pentru a atinge esenţa mângâierii, trebuie să spui: „Ştiu."

Faptul că Iov are credinţa că-L va vedea pe Dumnezeu în trupul său, după ce pielea i-a fost distrusă, indică cu destul temei că el s-a referit probabil la învierea cu trupul, doctrină nu prea răspândită pe paginile Vechiului Testament, dar acceptată ca normă în vremea Domnului nostru de către evreii ce credeau în Vechiul Testament.

Din nou Spurgeon comentează, în stilul său inconfundabil, pe marginea versetului 26:

Notaţi evlavia ce marchează aşteptarea lui Iov: „îl voi vedea pe Dumnezeu." El nu spune: „îi voi vedea pe sfinţi" - deşi şi aceasta va fi o nespusă binecuvântare - ci „îl voi vedea pe Dumnezeu". După cum nu spune: ,,Voi vedea slăvitele porţi, voi privi zidurile de jasp, voi admira cununile de aur" ci „îl voi vedea pe Dumnezeu." Aceasta este suma totală şi esenţa raiului, în aceasta constă nădejdea fericită a tuturor credincioşilor.

Având în vedere că Iov va fi astfel îndreptăţit în viitor, prietenii lui nu ar trebui să-l prigonească, deoarece prin asta riscă să fie pedepsiţi.

5. A doua cuvântare a lui Ţofar

Se pare că mărturisirea de credinţă a lui Iov a rămas fără ecou. Ţofar nu a luat deloc aminte. El spune că istoria omenirii ar demonstra faptul că omul mândru va pieri pe veci. Copiii lui vor cerşi de la săraci şi vor returna tot ce a fost luat pe nedrept. Ba mai mult, cel rău va fi secerat în floarea vârstei, când e în toată vlaga tinereţii. Indiferent cât de luxos a fost traiul său, va pierde dintr-odată tot ce a câştigat prin asuprirea săracilor.

Aproape orice calamitate imaginabilă va veni peste el, inclusiv foamea, strâmtorarea, mizeria, atacurile armate, incendiile şi pierderea liniştii. Cerul şi pământul vor unelti împotriva sa iar averile lui vor dispărea. Aceasta este moştenirea rânduită de Dumnezeu pentru cei răi.

Iată ce spune G. Campbell Morgan în legătură cu aceasta:

Într-un fragment plin de patetism, Ţofar descrie instabilitatea câştigurilor obţinute pe căi necinstite. Da, este şi un triumf, dar acesta e de scurtă durată. Este o ascendenţă, dar e urmată de o rapidă dispariţie. Există şi sentimentul exuberanţei pe care o conferă tinereţea, dar aceasta e coborâtă apoi în ţărână. Este şi o dulceaţă, dar ea se transformă în remuşcare; o înghiţire în sec, care se transformă apoi în vomat. Dobândirea unor bunuri fără ca persoana respectivă să se bucure de ele. Dar în ultimă instanţă cea mai mare pierdere pentru cel rău este faptul că însuşi Dumnezeu se întoarce împotriva sa, urmărindu-L cu instrumentele judecăţii. Întunericul îl va învălui. Păcatul său este evidenţiat de lumina cerurilor iar pământul se întoarce împotriva sa. Să se examineze cum se cuvine istoria răutăţii şi se va vedea cât de adevărată este.

6. Răspunsul lui Iov

Acum Iov cere prietenilor săi să-l asculte cu atenţie maximă. Plângerea sa nu este îndreptată neapărat împotriva omului, deşi jalnica stare în care se află el ar trebui să trezească compasiunea umană, El contracarează argumentele lor cu observaţia valabilă că cei răi prosperă în toate domeniile vieţii şi mor fără suferinţă, chiar dacă pentru Dumnezeu nu găsesc nici un loc în viaţa lor. De câte ori, întreabă Iov, seceră cei răi răsplata pentru păcatele lor în viaţa de acum? De câte ori nu sunt ei măturaţi ca pleava purtată de vânt! Voi susţineţi că Dumnezeu îl pedepseşte pe un copil pentru păcatele tatălui său. Nicidecum! Să-i pedepsească Dumnezeu pe cei care păcătuiesc; să demonstreze că o face din pricina păcatelor lor. Să-şi poarte păcătoşii propriile lor păcate; să resimtă mânia Dumnezeului celui Atotputernic. Când viaţa unui om s-a încheiat, oare îi mai pasă lui dacă copiii lui sunt fericiţi? Poate un om să-L înveţe pe Dumnezeu, care judecă până şi pe cei sus-puşi? (v. 19-22 TEV).

Un om moare în pace, în plină tărie şi prosperitate. Altul părăseşte această lume cuprins de amărăciune şi sărăcie. În moarte toţi sunt la fel. Daca prietenii lui Iov susţin că cei răi sunt întotdeauna pedepsiţi în viaţa de acum, el va apela la cei care călătoresc mult, rugându-i pe aceştia să mărturisească asupra faptului că deşi cel rău s-ar putea să fie pedepsit în viaţa de apoi, în viaţa actuală el adesea o duce destul de bine. Nimeni nu-l condamnă, nimeni nu-l pedepseşte şi el moare la fel ca ceilalţi. Iar în încheierea pasajului, Iov le mai spune prietenilor săi şi aceste cuvinte: ,,Cât despre voi, mereu încercaţi să mă mângâiaţi, dar o faceţi cu cuvinte fără sens. Toate răspunsurile pe care mi le daţi sunt o minciună!" (v. 34 TEV).

Cu aceste cuvinte, Iov încheie a doua rundă a schimbului de cuvântări cu prietenii săi. Aceşti aşa-zişi „mângâietori" au cam ajuns la capătul sforţărilor lor de a-l găsi pe Iov vinovat de păcat. Dar ei tot nu se lasă, cum vom vedea în următoarea rundă, la care Ţofar nu mai participă.

Problema cărţii Iov încă nu este rezolvată. De ce suferă cei drepţi? Dar Iov a făcut oarecare progrese, în contextul în care câteva raze de lumină au început să străbată prin stratul gros de întuneric ce pare să înconjoare enigma suferinţelor sale.

În cea de-a treia şi ultima dintre runde, Elifaz şi Bildad îşi duc până la capăt pledoariile, repetând multe din afirmaţiile anterioare. Ţofar nu mai spune nici un cuvânt. Apoi Iov le răspunde, nefiind, după câte se pare, afectat de argumentele lor, întrucât ştie că nu este un păcătos sau un făţarnic ascuns, ci, după cum ni se spune în capitolul întâi, un om fără prihană (nu însă şi fără păcat sau un om smerit). Ultima cuvântare a lui Elifaz este plină de demnitate şi frumuseţe literară. De data aceasta se adresează cu un pic mai mult respect faţă de bietul Iov, deşi îl nedreptăţeşte în continuare.

Întrebările lui Elifaz au menirea de a demonstra că Dumnezeu nu are nevoie de Iov sau de vreun lucru al acestuia sau de vreo acţiunea a sa, ba nici măcar de căile sale neprihănite. Apoi se lansează într-o tiradă de proporţii în care îl acuză pe Iov de acte grosolane de răutate, cum că

chipurile acesta ar fi luat cu japca de la săraci gajul lăsat de aceştia, că ar fi refuzat să dea apă de băut celor trudiţi, pâine celor flămânzi, că ar fi deposedat cu forţa pe unii de pământul lor şi că ar fi asuprit pe văduve şi pe orfani. Asta, în opinia lui Elifaz, ar fi explicaţia dilemei în care se află Iov. Realitatea era însă cu totul alta. Iov dovedise un înalt grad de conştiinţă socială, de o generozitate exemplară.

Iov este îndemnat să nu creadă că Dumnezeu, din înălţimea cerurilor, nu vede ce se întâmplă. Dacă va continua în păcat, i se atrage atenţia, va avea parte de soarta celor din zilele lui Noe, când temeliile pământului au fost zguduite de potop, în care au pierit aceiaşi oameni peste care înainte Dumnezeu adusese prosperitate. Cei drepţi se bucură ori de câte ori cei răi sunt pedepsiţi.

În acest ultim apel, Elifaz îi rezervă lui Iov cuvinte de toată frumuseţea: „Fă cunoştinţă acum cu El şi fii în pace" (v. 21a); „Atunci Cel Atotputernic va fi aurul tău, argintul tău, bogăţia ta" (v. 25); şi „pe cărările tale va străluci lumina" (v. 28b). Aceste cuvinte nu sunt doar excepţional de frumoase, dar şi adevărate - pentru un păcătos pocăit „care se întoarce la Cel Atotputernic" şi „îşi îndepărtează fărădelegea din corturile sale" (v. 23)! Singura problemă este cea care ţine de aplicaţie: Iov nu a trăit în păcat! Barnes rezumă apelul final adresat de Elifaz lui Iov în termenii următori:

Cel Atotputernic va fi apărătorul său; în Dumnezeu îşi va găsi Iov fericirea; El îi va asculta rugăciunea; lumina va străluci pe cărările sale; iar când alţii vor fi fost smeriţi, el va fi înălţat.

Capitolele 23 şi 24 formează un tot unitar, reprezentând o singură cuvântare, diviziunea dintre capitole fiind rezultatul unei convenţii stabilite de învăţaţii biblici din vechime. Iov dezvoltă trei teme în capitolul 23: dorul său de a putea să-şi prezinte cazul la tronul lui Dumnezeu (v. 1-9); modul în care îşi apără el stilul neprihănit de viaţă (v. 10-12); şi frica sa de Dumnezeu, pe care-L vede ca pe un adversar al său (v. 13-17).

Plângerea lui Iov este amară. O, dacă ar putea el să se apropie de tronul lui Dumnezeu şi să-L găsească! Spurgeon comentează:

Prima sa rugăciune nu este: „O, dacă aş putea fi vindecat de boala care-mi puroiază aproape orice părticică din trupul meu!" după cum nu se roagă nici măcar cu aceste cuvinte: „O, dacă aş putea să-mi văd copiii recuperaţi din ghearele mormântului iar averea mea să fie smulsă din mâinile prădătorului!" ci primul şi cel mai pătrunzător strigăt izvorât din .adâncul fiinţei sale este: „O, de-aş şti unde să-L găsesc pe El, care este Dumnezeul meu! De-aş putea să mă apropii de scaunul Său de domnie!" Copiii lui Dumnezeu aleargă acasă, când vine furtuna. Este instinctul de origine cerească sădit în sufletul salvat prin har de a căuta adăpost din toate primejdiile sub aripile lui Iehova.

Iov este convins că dacă s-ar putea apropia de Domnul, El ar fi nevoit să recunoască că Iov este neprihănit şi astfel ar fi izbăvit pe veci de Judecătorul său.

Versetul 10 este citat adesea ca dovadă în sprijinul afirmaţiei că încercările ar avea un efect sfinţitor, dar în contextul nostru Iov are încrederea că va fi găsit nevinovat. Între timp, spune Iov, Dumnezeu acţionează în mod arbitrar iar judecăţile Sale înfricoşătoare îl umplu de groază. Cu toate acestea, Iov crede că dacă ar fi lăsat să-şi prezinte cauza înaintea scaunului de judecată al lui Dumnezeu, ar fi găsit curat ca aurul, constatându-se că a ascultat întotdeauna de cuvintele lui Dumnezeu, pe care le-a strâns ca pe o comoară în sufletul său, mai mult decât hrana de care are trebuinţă trupul său. Minunatele cuvinte din versetul 10 sunt demne de a fi memorate şi rostite de noi. În momentele din viaţă când avem cea mai mare trebuinţă de ele:

Dar El ştie calea pe care o urmez; După ce mă va încerca, voi ieşi curat ca aurul.

Între timp, unicul şi aparent arbitrarul Dumnezeu face tot ce doreşte sufletul Său iar Iov se teme de El, ba chiar este îngrozit, pentru că Dumnezeu i-a „slăbit" inima.

Întrucât nimic nu este ascuns de Cel Atotputernic, Iov nu pricepe de ce El nu le dăruieşte celor care îl cunosc dezlegarea dilemei potrivit căreia cei răi par să prospere în viaţa aceasta. Apoi Iov enumera în amănunt marile nedreptăţi ce se săvârşesc în lumea aceasta - crimele asupritorilor şi suferinţele celor asupriţi. Ridout comentează pe această temă:

Este un tablou dezolant, bazat pe realităţi arhicunoscute de ei - ca, de altfel, de noi. Cum va putea însă Elifaz să armonizeze aceste realităţi cu teoria sa, după care răul nu rămâne niciodată nepedepsit în viaţa aceasta? Dar vai, cum poate Dumnezeu să-Şi închidă ochii faţă de aceste lucruri şi să supună la cazne pe un om credincios, iar nu pe răufăcători? Aceasta este marea dilemă cu care se confruntă Iov, la care nu a găsit nici o dezlegare.

Iov se plânge de ceea ce i se pare lui drept eşecul lui Dumnezeu de a guverna lumea (v. 12):

În cetate răsună vaietul celor care mor, şi sufletele celor răniţi strigă disperat; şi totuşi Dumnezeu nu-i învinuieşte [pe asupritori] pentru aceste mişelii.

În continuare Iov descrie trei tipuri de rebeli: ucigaşul, adulterul şi tâlharul. Toţi trei preferă întunericul nopţii ca mediu propice pentru a-şi desfăşura activităţile. Dimineaţa este totuna pentru ei cu umbra morţii.

În pofida faptului că aceşti păcătoşi răi ar trebui să fie blestemaţi pe pământ şi să li se piardă pomenirea, se pare ca Dumnezeu le dă siguranţă. Iov susţine că cei răi nu mor de o moarte mai năprasnică decât alţii, spunând că e gata să răspundă oricui încearcă să-i demonstreze că nu e aşa.

Întrucât cuvântarea lui Bildad este atât de scurtă, Ţofar neluând deloc cuvântul, iar răspunsul lui Iov este atât de lung, unii experţi biblici au opinat că versetele 18-25 nu ar fi deloc răspunsul lui Iov. Unele versiuni moderne ale Bibliei merg până acolo încât dispun textul sub altă formă în acest punct (ca şi în altele), într-o manieră nejustificată. Andersen, care „nu este convins ca Iov ar fi putut rosti aceste cuvinte, ne arată cum au procedat unii cu aceste texte:

N-ar trebui să ne grăbim a-l deposeda pe Iov de aceste cuvinte cu atâta uşurinţă, doar pentru că nouă nu ni se par a fi în ton cu cuvintele pe care credem noi că ar trebui să le rostească el. Această decupare s-a operat în trei modalităţi: mai întâi, unii le-au eliminat în întregime, pe motiv că ar fi o glosă plină de pioşenie care l-ar prezenta pe Iov mai ortodox decât este; alţii le-au pus în gura unuia dintre prietenii săi, fie Bildad (NAB), fie Ţofar (Pope); iar cei din a treia categorie le-au interpretat ca pe citat al lui Iov despre ceea ce ar spune prietenii săi (RSV, traducere care adaugă cuvintele You say („voi spuneţi") şi susţine că versetele 21-24 ar constitui replica lui Iov; în sfârşit, în a patra categorie,

Gordis interpretează integral versetele 18-24 ca fiind un citat).

Ultima dintre cuvântările mângâietorilor lui Iov nu este aceea a lui Ţofar, cum ne-am fi aşteptat, ci a lui Bildad Şuahitul. Se pare că Ţofar şi-a epuizat arsenalul retoric, Bildad nefiind nici el prea prolific, cuvântarea sa fiind foarte scurtă - cea mai scurtă din cartea Iov:

Judecând după caracterul lapidar al cuvântării lui Bildad şi după faptul că nu conţine, practic, nimic nou, s-ar părea că prietenii săi şi-au epuizat toate argumentele pe care au fost în, stare să le formuleze. Şi acesta nu este un lucru de şagă, deoarece nu erau oameni de rând, ci gânditori profunzi şi lucizi, înzestraţi cu o forţă expresivă rar întâlnită. Ei se exprimă .într-un limbaj elevat, de mare nobleţe, în metafore penetrante, de aleasă frumuseţe. Cu toate acestea, poziţia adoptată de ei şi argumentele formulate au fost greşite, înguste şi imposibile de reconciliat cu realitatea. Întrucât Bildad a înţeles, în sfârşit, că mulţimea cuvintelor nu ajută la nimic, el se rezumă acum la două teme: măreţia lui Dumnezeu (v. 1-3) şi nimicnicia omului (v, 4-6).

Dumnezeu deţine stăpânirea şi frica, oştirile sale fiind fără număr.

Având în vedere că până şi luna şi stelele nu sunt curate înaintea lui Dumnezeu, ce speranţă mai poate avea omul - care nu este decât un vierme... un viermişor? Cuvintele lui Bildad sunt adevărate şi sublim exprimate, dar lipsite de dragoste şi mângâiere, nefiind astfel de nici un folos pentru a alina suferinţele lui Iov.

4. Răspunsul lui Iov

Mai întâi Iov contracarează argumentul lui Bildad. Chiar dacă ar fi să admitem că Iov este lipsit de putere şi nu are nici o tărie sau Înţelepciune, prin ce i-a venit Bildad în ajutor? Mai degrabă, cuvintele sale au fost zadarnice, lipsite de consideraţie şi total incapabile de a răspunde la argumentele formulate de Iov.

Restul capitolului ne prezintă o descriere minunată a puterii lui Dumnezeu manifestată pe tot cuprinsul universului: circuitul apei în natură (prin evaporare şi formarea de precipitaţii); densitatea norilor; ciclul luminii şi întunericului; furtunile care se formează pe mări; precum şi stelele şi constelaţiile cu care Duhul Său a împodobit cerurile.

Dacă Bildad a subliniat gloria lui Dumnezeu în ceruri, Iov se opreşte în acest pasaj asupra puterii Sale în adâncimi: sub ape, în Şeol şi în nimicire.

Iov ne informează - cu secole înainte ca acest adevăr să fi fost predat în şcoli - că Dumnezeu ţine suspendat pământul pe neant (o exprimare poetică a poziţiei planetei noastre în univers şi a mişcării în cadrul sistemului solar).

Ce prăpastie incomensurabilă străbat aceste puţine, dar superbe cuvinte, situându-se pe o poziţie „ca de la cer la pământ" deasupra cosmogoniilor filosofilor păgâni! Avem aici germenii descoperirilor de mai târziu dăruite unor oameni ca Newton sau Keppler. Mare greşeală este a se crede că Scriptura nu ne învaţă adevăruri ştiinţifice! În realitate, ea ne învaţă tot adevărul de care avem trebuinţă. Chiar dacă n-o face în limbajul ştiinţific la care ne-am aştepta, o face cu acurateţe ştiinţifică.

Dacă aceste minuni sunt doar marginile căilor Sale şi numai adierea lor uşoară ce ajunge până la noi, se întreabă Iov, atunci cine ar putea înţelege tunetul lucrărilor Lui puternice?

„Mângâietorii" lui Iov n-au reuşit să-şi susţină teoriile cu argumente convingătoare, după cum nici Iov nu şi-a rezolvat problema! Dar el este pe drumul cel bun şi pare să crească în credinţă.

Monologul lui Iov conţine trei teme principale: Iov contrastează integritatea sa cu condamnarea celor răi la pierzare (cap. 27); el elogiază valoarea nepreţuit de mare a înţelepciunii (cap. 28); şi, în fine, în ultima parte, se ocupă de el însuşi (cap. 29-31).

Cuvintele cu care începe acest capitol: „Ba mai mult, Iov şi-a continuat discursul, zicând" sugerează o puternică linie de demarcaţie, marcând începutul unui segment major. Acum el nu se mai mulţumeşte doar să-i răspundă lui Bildad (26:1), ci se adresează tuturor, „descărcându-se", ca să spunem aşa, de o mulţime de lucruri. Iov continuă să-şi susţină sinceritatea, integritatea şi neprihănirea, refuzând să accepte că criticii săi ar putea totuşi avea dreptate când îl acuză că suferinţa sa i se trage dintr-un păcat ascuns.

Iov nu-i apără pe cei răi, pe cei nelegiuiţi sau pe făţarnici. Ei îşi merită necazurile care se abat asupra lor. El doreşte să-i înveţe pe cei trei prieteni ai săi despre purtările lut Dumnezeu cu omul nelegiuit - aceste adevăruri nefiindu-le străine, deoarece ei înşişi le-au remarcat. Astfel, asupra celui rău se abate adesea dezastrul (deşi nu întotdeauna), lovindu-i familia, averea, casa şi persoana sa. El va pieri, pe când cei buni se vor bucura.

Acest capitol minunat este întemeiat pe întrebarea formulată în versetele 12 şi 20:

Dar unde se poate găsi înţelepciunea? Şi unde este locuinţa priceperii?

Omul dă dovadă de multă iscusinţă şi perseverenţă în săpăturile pe care le face pentru a descoperi metale preţioase şi mărgăritare. Aici, în prima secţiune a capitolului, omul cu toată deşteptăciunea sa (evidenţiată în procesul mineritului) n-a fost în stare să găsească înţelepciunea. În versetele 13-19 bogăţiile omeneşti sunt incapabile de a cumpăra înţelepciunea, iar în versetele 21-28 ne este prezentat Dumnezeu ca singurul dătător de înţelepciune.

Este fascinantă descrierea modului în care se făcea mineritul în vremurile de demult, deşi ea a dat de furcă mai tuturor traducătorilor. Versetul 4 pare să fi fost cel mai dificil de tradus, rezultatul fiind că aproape nici o traducere în limba engleză nu seamănă în acest punct cu celelalte, fiecare înţelegând textul în alt mod. E interesant de reţinut ce spune Andersen în această privinţă, „de parcă nu s-ar fi aflat în faţa traducătorilor acelaşi text [original] din limba ebraică."

Spre deosebire de Bildad, pentru care omul nu e decât „un vierme," Iov îi recunoaşte fiinţei umane iscusinţa la minerit: succesele deosebite pe care le-a înregistrat omul ca miner arată ce deştept şi inteligent este el; cu toate acestea, el a fost total neputincios în încercarea de a scoate la suprafaţă înţelepciunea.

Cărarea înţelepciunii nu se lasă găsită cu una, cu două. Astfel, n-o vom descoperi pe uscat, nici pe mare, după cum nu se poate cumpăra şi nu i se poate stabili un preţ adecvat, deoarece valorează cu mai mult decât nestematele. Aurul din Ofir... topazul din Etiopia... mărgeanul şi cristalul nu sunt nimic pe lângă ea.

Înţelepciunea şi priceperea sunt ascunse de ochii tuturor fiinţelor vii. Pierzarea şi moartea doar au auzit despre ele. Acelaşi Dumnezeu care a conceput tiparele de neasemuită măiestrie şi complexitate este izvorul înţelepciunii, El fiind Acela care a creat-o şi a alcătuit-o prin cuvântul Său. Frica de Domnul este înţelepciunea iar depărtarea de rău este pricepere.

Din capitolul acesta am putea desprinde învăţătura potrivit căreia trebuie să ne supunem providenţei lui Dumnezeu, lucrărilor sale, chiar dacă nu întotdeauna le înţelegem.

Iov ne prezintă în continuare o relatare măiastră, de un pronunţat ton nostalgic, a zilelor de odinioară, marcate de prosperitate şi onoare, zile după care tânjeşte cu ardoare. Pe atunci se bucura de bunăvoinţa şi îndrumarea lui Dumnezeu, avându-i în preajmă pe copiii săi. Trăia o viaţă de bunăstare, bucurându-se în cetate de respectul tuturor, şi al cel celor tineri, şi al celor bătrâni. Prinţii şi nobilii îi dădeau cinste din pricina faptelor sale de caritate, a neprihănirii şi dreptăţii sale.

Iov se aştepta să trăiască până la adânci bătrâneţi, pentru ca la urmă să moară în pace „în cuibul" său, bucurându-se până atunci de prosperitate, vigoare şi tărie, întruchipată prin rouă care stătea toată noaptea peste ramurile sale, slava lui înverzind neîncetat, arcul întinerindu-i în mână. Oamenii îi ascultau sfatul. sorbindu-l ca pe ploaia de primăvară. Privirea lui zâmbitoare le reda încrederea. Era printre ei ca un fruntaş, ca un împărat în mijlocul unei oştiri şi ca unul care îi mângâie pe cei întristaţi. E de neînţeles cum poate pedepsi Dumnezeu pe un astfel de om!

Dar, cu tristeţe trebuie s-o spunem, în prezent Iov a ajuns între timp de râsul celor mai tineri decât el, ai căror părinţi erau odinioară pleava societăţii, nedemni nici măcar de a-i păzi turmele, alături de câini; oameni epuizaţi, slăbănogi şi săraci; hămesiţi de foame, de se hrăneau din tufele ce cresc sălbatice prin pustiu; izgoniţi din mijlocul oamenilor; nomazi fără locuinţă, alungaţi din ţară.

Iată însă că acum tocmai aceşti oameni de nimic din drojdia societăţii îl tratează pe Iov cu un dispreţ total. Observaţi efectul de usturătoare ocară realizat de următoarele sintagme: „cântec zeflemitor," „ei m-au făcut de pomină," „le este lehamite de mine," „mă scuipă în faţă," „îmi împing picioarele" (probabil i-au pus piedică), „îmi distrug (sau blochează) cărarea," etc. Onoarea şi prosperitatea lui Iov au dispărut fără urmă.

Iov este muncit de dureri, cu faţa schimonosită de agonie. A ajuns numai ţărână şi cenuşă, gata să moară. Dumnezeu nu-i răspunde la rugăciuni, ba i se împotriveşte cu cruzime, îl azvârle într-o parte şi-n alta, fiind pe punctul de a-l omorî.

Oare îl va Iovi El în mormânt pe cel ce I s-a rugat când a fost pe moarte? Iov s-a purtat milostiv cu alţii, dar lui nimeni nu i-a arătat îndurare. Suferinţele sale intense sunt acutizate de singurătatea şi respingerea de care are parte din partea oamenilor. Condiţia sa fizică, dar mai ales cea psihică, sunt sub orice critică. De ce a trebuit oare ca un om neprihănit ca Iov să ajungă frate cu şacalii şi tovarăş cu struţii?

Iov afirmă că nu şi-a permis să arunce priviri pline de poftă asupra unei tinere (fecioare). El ştie că Dumnezeu vede şi pedepseşte un atare păcat. Dar Iov nu s-a purtat cu vicleşug. Dacă ar fi supus la un examen onest, Dumnezeu S-ar convinge că aşa stau lucrurile. Nu, Iov nu s-a depărtat de la cărarea neprihănirii. Dacă ar fi făcut-o, ar fi meritat să-şi piardă recolta. Nu a poftit nevasta aproapelui. De-ar fi făcut-o, ar merita ca soţia lui să-i fie dată altuia iar averile şi însăşi viaţa lui să fie nimicite.

Iov s-a purtat cu mărinimie faţă de servitorii săi. A fost milostiv cu săracii, cu văduvele şi cu orfanii. N-a fost încolţit de lăcomia după aur, nici nu s-a lăsat amăgit în taină de idolatrie (nu şi-a sărutat mâna în semn de închinare la soare şi la lună); n-a purtat necaz pe duşmanii lui; a fost primitor faţă de toţi, liber de păcate ascunse, cinstit în tranzacţiile cu proprietăţi imobiliare. Dacă i s-ar putea aduce acuze într-o carte, ar purta-o cu mândrie ca pe o cunună!

La sfârşitul capitolului 31 cuvintele lui Iov s-au încheiat. În ce-l priveşte pe Ridout, acesta nu se împacă cu finalul lui Iov:

Cuvintele lui Iov se vor încheia cu adevărat atunci când el va fi gata să dea cinste şi laudă Celui ce este vrednic să le primească. În ce ne priveşte, suntem bucuroşi să constatăm că Iov şi-a isprăvit cuvintele aşa cum sunt rostite ele în această etapă.

A. Cuvântarea lui Elihu adresată celor trei prieteni ai lui Iov

În acest punct încetează convorbirile dintre Iov şi cei trei prieteni ai săi. În mod normal, cum am arătat deja, ar fi urmat să ia cuvântul Ţofar, dar din motive neprecizate acesta nu mai vorbeşte.

Un tânăr, pe nume Elihu, fiul Iui Baracheel Buzitul, ascultase dezbaterea încinsă dintre Iov şi cei trei critici ai săi. Mulţi cercetători ai Bibliei văd în el o întruchipare a lui Cristos, Mijlocitorul nostru. Elihu pare a fi puntea de legătură nimerită dintre modul în care analizează prietenii lui Iov situaţia sa şi soluţia pe care o aduce Iehova. Pe scurt, el este un intermediar între oameni şi Dumnezeu, un mediator care pregăteşte intrarea în scenă a Domnului.

În schimb, alţi comentatori nu-l privesc într-o lumină prea favorabilă, considerându-l un tânăr înfumurat şi încrezut!

În orice caz, Elihu (al cărui nume înseamnă Dumnezeul meu este El) s-a aprins de mânie împotriva lui Iov, pentru faptul că acesta s-a îndreptăţit pe el, mai degrabă decât pe Dumnezeu. Nici faţă de cei trei prieteni ai săi nu a avut prea multă îngăduinţă, reproşându-le că nu i-au dat lui Iov răspunsurile potrivite. În versetele următoare el face un rezumat al discuţiilor din cele douăzeci şi nouă de capitole precedente.

Din raţiuni de respect faţă de vârsta lor înaintată, Elihu a tăcut, mulţumindu-se să asculte cu toată atenţia ce au spus aceştia, dar acum nu se mai poate stăpâni.

Elihu începe cu afirmaţia potrivit căreia oamenii mari (sau oamenii cu număr mare de ani, NKJV marg.) nu sunt întotdeauna înţelepţi, Dumnezeu putând sa-i dea pricepere unui om mai tânăr, cum este, de pildă, el. Criticilor lui Iov le reproşează că n-au avut argumente convingătoare, eşecul lor forţându-l pe Elihu, dinăuntrul fiinţei sale, să ia cuvântul. Dar el promite ca vorbirea sa va fi nepărtinitoare şi nemăgulitoare.

B. Cuvântarea lui Elihu adresată lui Iov

Spunându-i „te rog", Elihu îi solicită lui Iov atenţia maximă, deoarece îi va spune cuvinte pline de sinceritate şi adevăr. Iov dorise să aibă prilejul de a se dezvinovăţi înaintea lui Dumnezeu. Acum Elihu, deşi este un muritor făurit din lut asemenea lui Iov, îi va fi purtător de cuvânt înaintea lui Dumnezeu iar Iov va putea să se apere, dacă va dori, fără să-i fie teamă de mânia divină.

Elihu îi mustră pe Iov pentru modul în care a susţinut acesta că este absolut nevinovat şi pentru că L-a învinuit pe Dumnezeu că s-ar fi purtat nedrept cu el. Dumnezeu este mai mare decât omul şi nu are de dat nimănui socoteală pentru felul în care Se poartă cu omul. E drept însă că Dumnezeu vorbeşte prin visuri şi vedenii de noapte, pentru a-i preveni să se ferească de rău şi de mândrie şi pentru a-i păzi de o moarte năprasnică.

Domnul vorbeşte şi prin intermediul durerii si al maladiilor grave, când până şi alimentele gustoase i se par omului respingătoare. Dacă un sol sau un mediator va explica neprihănirea căilor lui Dumnezeu (iar cel suferind va răspunde prin credinţă), Dumnezeu îl va salva, să nu se coboare în Groapă, în temeiul unui preţ acceptabil de răscumpărare. Elihu nu explică în ce constă preţul de răscumpărare, dar noi suntem îndreptăţiţi să credem că este vorba despre Cel „care S-a dat pe Sine ca preţ de răscumpărare pentru toţi" (1Timotei 2:6). Când cineva răspunde la glasul Domnului, spune Elihu, este refăcut şi însănătoşit, fizic şi spiritual. Cel ce-şi mărturiseşte păcatele este răscumpărat din moartea spirituală şi / sau din cea fizică.

Dacă Iov doreşte să ia cuvântul, e liber s-o facă. Dacă nu, să asculte în continuare, cu toată atenţia, reţinându-se de la orice comentarii până când Elihu îl va învăţa ce este înţelepciunea.

C. Cuvântarea lui Elihu adresată celor trei prieteni ai lui Iov

În continuare, Elihu se îndreaptă spre cei trei prieteni ai lui Iov, rugându-i să pună la încercare cuvintele sale cum ar gusta alimentele. Apoi citează afirmaţia lui Dumnezeu conform căreia Dumnezeu ar fi nedrept când îl face pe un om neprihănit ca el să sufere, şi că n-are rost să fii evlavios pentru a-I fi plăcut lui Dumnezeu. După care subliniază că Dumnezeu nu Se face niciodată vinovat de nedreptate. Dacă S-ar retrage, creaturile Sale ar pieri cu desăvârşire.

Nu se cade să-i spui unui rege sau unui nobil că este rău sau nevrednic. Cu atât mai de neconceput este să-L condamni pe Suveranul universului, care este de o imparţialitate desăvârşită! Nici o răutate nu poate fi ascunsă de Dumnezeu; El îi zdrobeşte pe cei răi, dar îi izbăveşte pe cei asupriţi.

Adresându-se, după câte se pare, lui Iov, Elihu îl sfătuieşte în continuare să-şi mărturisească şi să se lepede de păcatul său, începând de a-I mai cere lui Dumnezeu să facă ce doreşte Iov. Elihu spune că acesta a vorbit în necunoştinţă de cauză, că a rostit cuvinte pline de răutate, că din gura lui s-a revărsat răzvrătirea, păcatul şi o sumedenie de cuvinte îndreptate împotriva lui Dumnezeu.

D. A doua cuvântare a lui Elihu adresată lui Iov (cap. 35-37)

Apoi Elihu îl mustră pe Iov pentru cutezanţa de a fi pretins că se poartă mai neprihănit decât Dumnezeu şi pentru afirmaţia că nu s-ar merita să fii neprihănit. Păcatul omului nu-L vatămă pe Dumnezeul suveran, după cum neprihănirea omului nu-I aduce lui Dumnezeu nici un folos.

Asupritorii mândri strigă disperaţi când dau de necaz, dar nu-L recunosc pe Dumnezeu care le-a dat înţelepciune mai presus de animale şi păsări; drept care, rugăciunile lor nu sunt ascultate. Chiar dacă nu-L vedem, Dumnezeu ne vede pe noi, iar noi trebuie să ne încredem în El şi să nu fim aroganţi.

În a patra sa cuvântare, Elihu pretinde că a făcut apel la adevărurile profunde ale lui Dumnezeu pentru a apăra dreptatea lui Dumnezeu şi a explica suferinţa. Domnul dă dovadă de cel mai înalt grad de dreptate în modul în care se poartă deopotrivă, cu cei răi, şi cu cei asupriţi, precum şi cu cei neprihăniţi (v. 7-9), fie că sunt regi ocupând tronul unui regat, fie deţinuţi în lanţuri. Când oamenii neprihăniţi se poartă sfidător, El caută să-i aducă la pocăinţă, arătându-le păcatele pe care le-au săvârşit. Dacă Îl ascultă şi-L slujesc, El îi binecuvântează cu propăşire. În caz contrar, ei pier loviţi de sabie, fără cunoştinţa lui Dumnezeu.

Dacă Iov ar fi fost supus şi căit, Domnul l-ar fi izbăvit din groaznica sa strâmtorare, dar întrucât a ţinut morţiş să-şi declare propria lui neprihănire, acum suferă aceeaşi judecată de care au parte şi ipocriţii. Elihu îl avertizează că dacă va continua pe calea acesta, va avea parte de o soartă din care nici un preţ de răscumpărare, oricât de mare, nu-l va putea izbăvi. (Versetul 18 este un avertisment foarte necesar şi actual pentru păcătoşii de toate vârstele.)

Întrucât Dumnezeu este atoateînţelept, Iov are datoria să-L preamărească. Măreţia lui Dumnezeu se poate vedea şi din stăpânirea Sa asupra ploii, norilor, tunetului şi fulgerelor. Noi nu putem pricepe deplin magnitudinea tuturor aspectelor cuprinse în providenţa Sa, dar ştim că ele vestesc harul pentru copiii Lui. Cu mult timp în urmă, Andreae a scris următoarele cuvinte:

Aceeaşi furtună care, pe de o parte, este trimisă asupra pământurilor sub formă de pedeapsă, cu rol nimicitor, este, de cealaltă parte, menită să le aducă binecuvântări din belşug, făcându-le să rodească. Astfel chiar şi cele mai severe din judecăţile lui Dumnezeu trebuie privite în acelaşi timp ca pe o sursă din care picură harul divin.

Elihu continuă să exploreze diversele aspecte ale naturii, pentru a demonstra înţelepciunea, puterea şi inimaginabil de complexa maiestate şi splendoare a lui Dumnezeu. Descrierile sale ale unor stări din natură, furtuna cu ploile torenţiale sau vârtejul, zăpada, ploaia binecuvântată, frigul, vânturile de la nord, norii groşi şi cei luminoşi sau lumina strălucitoare a soarelui, sunt de acum cunoscute pentru frumuseţea lor.

Elihu încheie cu un apel adresat direct lui Iov: „Ia aminte, Iov, la aceste lucruri! Stai liniştit şi cântăreşte lucrările minunate ale lui Dumnezeu!" După care pune sub semnul întrebării cunoştinţele lui Iov despre natură: cum sunt echilibraţi norii şi de ce îi este cald când suflă vântul din sud. Aceste provocări sunt o anticipare a unor întrebări similare dar mai sfredelitoare pe care însuşi Creatorul i le va pune lui Iov în următoarea şi ultima secţiune majoră a cărţii. O putere atât de mare şi minunată depăşeşte cu totul puterea noastră limitată de pricepere. De aceea, cel mai bun lucru pe care îl poate face omul este să se teamă de Domnul şi să se supună disciplinei Sale, spre deosebire de Iov, care L-a învinuit pe Domnul că este nedrept.

Ultimul verset rostit de Elihu constituie aplicaţia la Iov, o concluzie succintă a întregii chestiuni. Primul rând din versetul 24 este lesne de înţeles; al doilea este dificil în NKJV (şi în alte versiuni). Francis Andersen traduce rândul doi diferit, interpretând termenul negativ din construcţia găsită în originalul ebraic ca pe o afirmaţie, mai degrabă decât ca pe o negaţie: De aceea, oamenii se tem de El: Negreşit toţi cei cu inima înţeleptă se tem de El.

1. Introductivă

Domnul însuşi îi răspunde acum lui Iov din vârtej, un vehicul de comunicare a lui Dumnezeu cu oamenii destul de frecvent întâlnit în Vechiul Testament. Cuvintele lui Dumnezeu sunt foarte binevenite, după cearta de cuvinte din capitolele precedente. Iov umbrise sfatul cu cuvinte lipsite de pricepere, adică procedase ca un necugetat când pusese la îndoială dreptatea lui Dumnezeu în purtările Sale faţă de el. Acum Domnul va fi Cel care va pune întrebări, iar Iov va trebui să se pregătească să răspundă la ele!

În întrebările ce urmează. Dumnezeu nu ne oferă o explicaţie detaliată a tainei suferinţei. Mai degrabă, El cutreieră universul pentru a ne oferi câteva străfulgerări ale maiestăţii, gloriei, înţelepciunii şi puterii Sale. El spune, de fapt: ,,înainte de a te apuca să-Mi critici căile, ar trebui sa le întrebi dacă ai putea gestiona creaţia cu aceeaşi eficacitate cu care o gestionez Eu." Or, asta nu face altceva decât să-i arate lui Iov cât de neputincios, ignorant, insignifiant, inadecvat, incompetent şi mărginit este.

Cum arată Ridout, aici avem de a face cu vocea Domnului: Nu mai asistăm la bâjbâielile minţii naturale, ca în discursurile prietenilor; nici la ţipetele stridente ale credinţei rănite, ca în cazul lui Iov; după cum nu mai auzim nici chiar limbajul aşezat şi logic structurat al lui Elihu. Acum suntem în însăşi prezenţa lui Iehova, El fiind cel care ne vorbeşte.

Pe măsură ce audiem întrebările Domnului, avem mereu impresia că ele ar putea fi formulate la modul alegoric, fiind capabile de înţelesuri spirituale mult mai adânci şi că însăşi ordinea în care se succed îşi are semnificaţia ei. Între timp, vedem ca într-o oglindă, înceţoşat.

Unii ar putea interveni aici, spunând că, graţie cuceririlor ştiinţei din epoca modernă, noi cunoaştem răspunsurile la multe din întrebările puse de Dumnezeu. Drept răspuns la aceasta, Baronul Alexander Humboldt a recunoscut că la întrebările la care Iov n-a fost în stare să răspundă nici oamenii de ştiinţă încă nu sunt capabili să răspundă. Asta pentru că deşi oamenii de ştiinţă sunt foarte isteţi când e să explice cauzele secundare, atunci când ajung la cauzele primare se împotmolesc de-a binelea. Ei nu pot nicicum să ajungă la marea cauză şi nici nu vor [să accepte] marea

2. Provocarea pe baza minunilor creaţiei inanimate (38:4-38)

Într-un limbaj poetic de neasemuită frumuseţe, Domnul Se referă la crearea lumii, când El a pus temeliile pământului, stabilindu-i dimensiunile, trasându-i coordonatele şi asigurându-i suportul (după cum ştim, realizat prin suspendarea planetei în spaţiul cosmic) - prilej care le-a determinat pe stelele dimineţii să izbucnească în cântări de bucurie şi pe toţi fiii lui Dumnezeu să scoată chiote de veselie. Apoi Domnul întreabă: „Unde ai fost tu când au avut toate acestea loc?"

Trecând apoi de la cosmologie la geografie şi oceanografie, Domnul descrie cum a pus El hotar mării, în limitele actualelor ţărmuri, neîngăduindu-I să pătrundă mai departe în interiorul uscatului; cum a înveşmântat apele ca pe un prunc, cu nori şi cu întuneric gros.

În continuare El zugrăveşte în culori vii cum stăpâneşte dimineaţa - cum zorii dimineţii mijesc pe ceruri, revărsându-şi lumina binecuvântată în calea lor, demascându-i pe cei răi cărora le place să opereze sub acoperirea întunericului; cum îi scoate lumina la iveală pe aceştia, ca dintr-un ascunziş. Cum pune lumina în evidenţă relieful pământului, ca o pecete imprimată peste lut; cum este scos la iveală veşmântul de culori al peisajului Terei. Cum până şi întunericul, respectiv „lumina" preferată a răufăcătorilor, le este refuzat acestora, dându-se astfel în vileag uneltirile lor. Să spună Iov ce ştie despre adâncimile oceanului - îl provoacă Domnul - despre tărâmul morţii şi despre întinderea pământului.

În continuare Dumnezeu îl examinează pe Iov cu privire la originea şi natura luminii. Soarele nu constituie răspunsul suficient, deoarece exista lumină (Gen. 1:3) chiar înainte de a fi fost aşezat soarele în spaţiu (Geneza 1:16). A fost Iov destul de vârstnic pentru a cunoaşte răspunsul? Şi apoi ce cunoaşte el despre zăpadă, despre grindină, pe care Dumnezeu le canalizează uneori în slujba Sa în vremuri de restrişte sau de război? Cum se răspândesc lumina şi vântul de răsărit, care par să aibă un punct de origine, peste întreaga suprafaţă a pământului?

Apoi, la ora de meteorologie, Iov este chestionat în legătură cu căderile de ploaie şi fenomenul tunetului, despre modul în care se revarsă apa peste suprafaţa deşertului, făcând să înflorească şi să apară pe el toate tipurile de vegetaţie; este întrebat apoi în legătură cu sursa ploii, despre felul cum se formează rouă, gheaţa şi promoroaca. Cum se face că apa îngheaţă atât de solid, încât se îngroaşă ca piatra peste faţa adâncului?

Nici o altă ştiinţă nu pare să fi fost calculată să-i demonstreze omului cât de insignifiant este ca ştiinţa astronomiei. Iată că Dumnezeu îl chestionează pe Iov cu privire la capacitatea acestuia de a mânui stelele şi constelaţiile, de a le păstra pe orbitele lor şi de a stabili influenţa lor asupra pământului.

Având în vedere afirmaţiile frecvente pe care le auzim despre presupusa putere extraordinară a omului asupra naturii, prin intermediul ştiinţei, cuvintele lui Spurgeon, bazate pe versetul 31 din textul traducerii KJV, sunt o binevenită contrabalansare: "Canst thou bind the sweet influences of Pleiades, or loose the bands of Orion?" („Poţi tu să înnozi legăturile Pleiadelor sau să dezlegi frânghiile Orionului?". Când suntem ispitiţi să ne fălim cu forţele capacităţilor noastre, splendoarea naturii ne-ar putea arăta îndată cât de minusculi suntem. Căci nu putem urni nici măcar pe cea mai mică dintre stelele ce strălucesc pe boltă, după cum nu putem stinge nici măcar una din razele dimineţii. Vorbim despre putere, dar cerurile râd de noi cu poftă. Când Pleiadele strălucesc în anotimpul primăverii cu căldura specifică acestui echinocţiu, noi nu le putem înfrâna acţiunea, iar când Orionul tronează pe înălţimile cereşti, ferecând anul în ale iernii cătuşe, ne este cu neputinţă să slăbim glacialele sale centuri. Anotimpurile îşi urmează cursul ciclic după rânduiala divină şi omenirea toată cu o fărâmă nu le poate clinti din drumul lor. O, Doamne, ce e omul?

E limpede că oricine poate pune sub semnul întrebării înţelepciunea şi puterea lui Dumnezeu trebuie să fie în stare şi să aducă ploaia, strigându-le norilor, sau să poruncească fulgerului şi acesta să i se supună pe dată! Poate oare Iov să-I spună lui Dumnezeu cum funcţionează mintea, cum dobândeşte omul înţelepciune şi pricepere în toate aceste domenii?(întrucât versetul 36 pare să întrerupă discuţia privitoare la

fenomenele meteorologice din versetele 34-38, s-au propus multe alte traduceri. Trebuie să recunoaştem că originalul ebraic e dificil în acest punct). Nici un om nu are înţelepciunea de a număra norii, darămite particulele de apă din care sunt alcătuiţi. Tot aşa nimeni nu poate stabili vremea când ploaia va uda pământul uscat, care, în urma secetei, s-a făcut numai bruşi şi bulgări.

3. Provocarea pe baza minunilor creaţiei animate (38:39-40:2)

În acest punct Dumnezeu trece de la creaţia inanimată la cea animată. Prin suita de întrebări pe care continuă să i le pună, El îi aminteşte lui Iov despre providenţa Sa - cum îşi deschide mâna şi potoleşte foamea tuturor fiinţelor vii, de la falnicii lei când stau ghemuiţi în vizuina lor, sau la pândă în culcuşul lor până la corbul nepretenţios, căruia Dumnezeu îi pregăteşte hrana când puii săi strigă către El.

Lui Iov i se aminteşte că nimeni în afară de Dumnezeu nu cunoaşte pe deplin perioadele de gestaţie, cum nasc vieţuitoarele fiecare după felul lor, nici instinctele caprelor sălbatice de munte sau ale căprioarelor. Măgarul sălbatic, care nu poate fi legat, nici ţinut la oraş, sub frâu, ci străbate pustiul şi munţii, în căutare de verdeaţă.

Tot aşa şi bivolul sălbatic respinge orice încercare de a fi prins la jug pentru a ara sau asigura tracţiunea. Dar struţul, cu aripile sale neobişnuite? În unele privinţe s-ar putea spune că ea se poartă nechibzuit, depunându-şi ouăle în locuri descoperite şi tratându-şi puii cu asprime. Şi totuşi, când vine vorba de alergat, râde de calul de cursă cu călăreţul său cu tot!

În continuase Dumnezeu. Îl întreabă pe Iov dacă el a dăruit calului de război tăria sa sau i-a înveşmântat gâtul cu tunetul (sau cu coama sa, în NKJV marginală). Maiestuos şi viteaz, mâncând pământul, el se avântă în luptă fără să se teamă de glasul ca de tunet al căpeteniilor sau de strigătele de luptă, cu tolba de săgeţi zăngănitoare pe el, cu suliţa şi lancea strălucind.

Oare Iov i-a dat uliului înţelepciunea să migreze spre sud? El l-a învăţat pe vultur să zboare, să-şi facă cuibul pe stânca ameţitoare, de unde zăreşte cu ochii săi ageri prada de la mare distanţă, şi să-şi deprindă puii să-şi caute singuri de-ale mâncării?

Din nou Domnul îl mustră pe Iov pentru impertinenţa sa, de a-l fi băgat de vină Celui Atotputernic. Dacă e chiar aşa de înţelept şi de puternic, atunci negreşit s-ar cuveni să poată răspunde la întreg catalogul întrebărilor care tocmai i s-au pus!

B. Răspunsul lui Iov

Domnul îl întreabă pe Iov cu ce drept îl corectează sau îl mustră pe El în domeniul providenţei, când ştie atât de puţine despre creaţia naturală. Cel puţin acum, Iov nu mai face pe grozavul, ci îşi ocupă locul ce i se cuvine, zicând: „Iată, eu sunt de nimic. Ce să-ţi răspund? Îmi pun mâna la gură." (Îmi astup gura cu mâna) Copleşit de-a binelea de vastele cunoştinţe ale Domnului, el se hotărăşte să nu mai spună nimic.

1. Iov este invitat să răspundă ca un bărbat

Dar răspunsul lui Iov nu e izvorât numaidecât din pocăinţă, drept care Domnul continuă să-l dojenească din mijlocul vârtejului (furtunii) şi-l îndeamnă pe Iov să se încingă, vorbind ca un bărbat. Oare nu-L acuzase Iov pe Dumnezeu că e nedrept? Nu-L condamnase el, pentru a se scoate pe el nevinovat? Acum a venit rândul ca Iov să îndeplinească rolul dumnezeirii, etalându-şi atotputernicia şi vorbind cu tunetul. Să ocupe tronul, să îmbrace veşmintele maiestăţii, splendorii, slavei şi frumuseţii, Şi de va putea înfăptui toate acestea, Domnul îi va recunoaşte puterea, de a-şi fi sie însuşi propriul izbăvitor.

2. Iov este invitat să ia aminte la behemot

Mai departe, Domnul îl îndeamnă pe Iov să ia aminte la behemot, pe care tot El l-a creat, ca şi pe Iov. Aceste cuvinte demolează opinia unor comentatori care afirmă că behemotul şi leviatanul ar fi fost nişte făpturi mitologice binecunoscute în lumea antică. Că ele au fost fiinţe reale, iar nu închipuiri e limpede din acest text, căci o fiinţă imaginară, inexistentă nu ar fi putut contracara o fiinţă creată, cum este omul. Cuvântul behemot este pluralul unui substantiv obişnuit din limba ebraică, prin care sunt desemnate vitele (behemah). Meredith Kline explică: Termenul behemot, redat la forma de plural intensiv, desemnând „fiara prin excelenţă," ar putea constitui un epitet, însemnând cununa căilor lui Dumnezeu (v. 19a), după cum şi în cazul leviatanului se fac afirmaţii de factură superlativă (41:33,34)

Dumnezeu îl prezintă pe behemot ca prima din căile Sale, adică Exponata Numărul Unu din regnul animal. Deşi nu suntem în stare să-i identificăm cu certitudine, ştim că este erbivor, amfibiu şi peste măsură de puternic, că se odihneşte în ţinuturile mlăştinoase, ferite, şi că nu se lasă intimidat. Învăţământul care se desprinde de aici este că dacă Iov nu poate stăpâni nici măcar acest dobitoc, cum se poate aştepta să stăpânească lumea?

Behemotul a fost uneori identificat cu hipopotamul,- (De exemplu, Barnes a folosit următoarea descriere pentru ca hipopotamul să poată fi integrat în text: „Capul uriaş al animalului, de la proeminenţa ochilor, gura uriaşa şi modul unic în care este dispus maxilarul în structura capului, este de o urâţenie aproape grotească. Când îşi deschide fălcile, gura enormă şi limba, de culoare liliacee şi grasă, înzestrat fiind cu colţii săi formidabili - toate acestea creează o imagine izbitoare". Singura problemă este că deşi descrierea pe care o face Barnes hipopotamului este bună, colţii, limba de culoare liliacee, etc. nu se regăsesc deloc în cartea Iov! De asemenea, nici falca, nici capul nici gura behemotului (cap. 40) nu sunt descrise în Scriptură.) iar unii traducători ai Bibliei, printre care şi Louis Segond, în versiunea sa franceză, chiar introduc acest termen în textul sacru. Numai că oricât de multă imaginaţie ai avea, tot n-ai putea califica hipopotamul, „prima din căile Domnului" - mai degrabă ai putea atribui acest calificativ unui elefant, sau unui mamut, dar în nici un caz unui hipopotam! Când copiii vizitează grădina zoologică, pot fi auziţi chiuind de încântare când privesc coada scurtă a bietului hipopotam, pe când în behemot ni se spune (40:17) că îşi îndoaie coada tare ca un cedru!

Unii oameni de ştiinţă creştini sunt convinşi în prezent că behemotul trebuie să fi fost un animal, dispărut între timp, care a trăit probabil în regiunile izolate din jungla africană. De fapt o reptilă de tipul dinozaurului pare sa corespundă foarte bine descrierii biblice.

Dumnezeu nu a răspuns direct la plângerile formulate de Iov. Mai degrabă, El pare să-i fi spus lui Iov: „S-ar cuveni să ai încredere în înţelepciunea, dragostea şi puterea Unuia care este atât de măreţ, atât de maiestuos, atât de glorios."

O altă fiinţă amfibie, de proporţii impresionante este leviatanul, care ocupă un loc unic în cadrul creaţiei lui Dumnezeu. Poate Iov să-l strunească pe acest animal? - doreşte Dumnezeu să ştie.

„Atinge-te de el o singură dată, şi a doua oară n-o să-ţi mai treacă prin gând s-o faci. Niciodată nu vei uita lupta [ce va urma]" (v. 8 TEV). Termenul leviatan din literatura străvechilor canaaniţi desemna „un balaur marin cu şapte capete" dar, cum arată Andersen, asta „nu demonstrează că leviatanul ar fi totuşi monstrul cu însuşiri mitologice din acest poem."

În limba engleză folosim curent termeni precum Thursday (joi), January (ianuarie) şi hell (iad) fără să exprimăm prin aceasta credinţa în originile cuvintelor propriu-zise în literatura păgână. Uzanţa este cea care stabileşte în final sensul cuvintelor, iar aici Dumnezeu îl îndeamnă pe Iov să ia aminte la o fiinţă reală, chiar dacă noi, cei de azi, nu putem identifica cu precizie care din animale este desemnat prin termenul „leviatan." Cel mai frecvent s-a optat pentru crocodilul din apele Nilului, şi, într-adevăr, descrierea biblică corespunde foarte mult cu însuşirile acestui animat.

Pe când behemotul este în principal o făptură de uscat, leviatanul este prin excelenţă o creatură acvatică. Omul nu-l poate prinde cu cârligul şi undiţa; nu-l poate îmblânzi şi nu-l poate domestici, ca pe un animal favorit de casă. Învelişul său exterior, ca o platoşă armată, respinge harpoanele şi suliţele iar privirea sa îi lecuieşte pe om de orice încercare de a se lega de el.

Dumnezeu întrerupe descrierea pentru a pune o întrebare pertinentă: Dacă oamenii se cutremură în faţa unei simple făpturi de genul acesteia, cu cât mai multa frică ar trebui să se poarte ei faţă de El care a creat făptura respectivă, El, care este etern, Stăpânul şi Creatorul a toate? Kline comentează:

Negreşit aici este miezul fragmentului: Iov trebuie adus în punctul de a recunoaşte, pornind de la neputinţa sa de a învinge până şi o făptură creată asemenea lui, cât de mare este nechibzuinţa de a aspira la tronul Creatorului.

Dar să revenim la leviatan, a cărui structură este de proporţii masive, fiind înzestrat cu o forţă extraordinară. Pielea lui e extrem de dură, constituind un formidabil strat protector. El nu poale fi înfrânat. Gura şi dinţii săi sunt ca un cleşte. Pielea şi solzii săi se aseamănă cu o armură de plăci suprapuse. În termeni poetici, Domnul descrie strănutul acestui animal, cu groaza pe care o răspândesc ochii, gura şi nările sale, atunci când este provocat. Tăria leviatanului este uriaşă iar carnea de pe el bine închegată, compactă. Neînfricat, el umple de frică pe cei cu inimile cele mai curajoase, când se scutură şi respinge săgeţile inofensive îndreptate împotriva sa. Când se târăşte prin mâl, lasă în urma sa o dâră de săgeţi, ca şi când pântecele i-ar fi din cioburi de sticlă. Face să clocotească adâncul ca un cazan, lăsând după el o cărare luminoasă (fosforescentă). Chiar dacă ar fi să ţinem cont de tendinţa literaturii răsăritene de a recurge frecvent ta hiperbole, este greu să ne imaginăm cum ar putea, până şi cel mai mare crocodil, să fie denumit: „rege peste toţi copiii mândriei."?(Descrierea leviatanului din Iov 41 ne aminteşte de plesiosaur, o reptilă marină de dimensiuni enorme din era dinozaurilor, despre care se crede că a dispărut. Descrierea se mai aseamănă şi cu creaturile misterioase despre care se afirmă că ar fi fost zărite în Loch Ness, Scoţia). Descrierile animalelor sălbatice sau poate ale unor dinozauri din aceste capitole reflectă gloria, puterea şi maiestatea lui Dumnezeu însuşi. Ele sunt creaţia Sa şi El Se foloseşte de ele în mod expres pentru a ilustra splendoarea şi tăria Sa. De aceea nu trebuie să ne mire că începe cu animale plăpânde cum ar fi căprioara şi corbul, pentru ca apoi să treacă treptat la cea mai mare dintre toate creaturile: behemotul pe uscat şi la regele tuturor animalelor - leviatanul de pe mare, care a avut o reputaţie incredibil de fioroasă.

A. Prietenii lui Iov sunt mustraţi şi reabilitaţi

Domnul îi mustră apoi pe Elifaz şi pe cei doi prieteni ai săi (Este interesant de observat că Elihu, al patrulea om care i s-a adresat Iui Iov, nu este mustrat. Mai mult, el nu mai este menţionat în cuprinsul cărtii după aceasta. Sfatul său a fost, după câte se pare, corect şi a jucat probabil rolul de „tranziţie" între sfaturile rele ale prietenilor şi răspunsul maiestuos dat de Dumnezeu lui Iov. Această explicaţie este în armonie şi cu teoria menţionată anterior potrivit căreia Elihu a fost un tip al lui Cristos) pentru că L-au reprezentat eronat, susţinând că toate suferinţele sunt o formă de pedeapsă pentru păcate săvârşite. În cazul lui Iov o atare afirmaţie nu a putut sta în picioare. Apoi, ascultând de porunca lui Dumnezeu, ei au adus o uriaşă jertfă arsă - de-tot (şapte tauri şi şapte berbeci). Iov a îndeplinit rolul de mijlocitor, rugându-se pentru prietenii săi, urmarea fiind că a fost oprită judecata ce urma să se abată asupra lor, iar Iov a fost acceptat.

B. Refacerea averii lui Iov (42:10-17)

De îndată ce Iov s-a rugat pentru ei, Domnul i-a redat, în ordine inversă, îndoit cât avusese Iov înainte: de două ori mai multe oi, cămile, boi si măgăriţe.

De asemenea a primit şapte fii şi trei fiice, ceea ce a dublat numărul membrilor familiei sale, devreme ce se presupune că încă îi mai avea pe primii zece în cer. Iov a trăit încă o sută patruzeci de ani. Domnul l-a binecuvântat pe Iov în zilele din urmă mai mult decât la început. Şi astfel Iov a murit, bătrân şi sătul de zile. Şi în toate acestea, Iov nu L-a blestemat pe Dumnezeu, cum spusese Satan că va face.

Este o minunată trăsătură a harului lui Dumnezeu că Iov, care fusese atât de hidos desfigurat de boala sa, după refacerea sa, a avut fiice de o frumuseţe ieşită din comun (e îndeobşte cunoscut faptul că taţii au înclinaţia să se laude cu frumuseţea fiicelor lor!). Pline de învăţăminte sunt şi numele fiicelor lui Iov: Iemima (porumbiţă); Kezia (cassia, o coajă de scorţişoară cu aromă plăcută); şi Keren-Hapuc (corn de cosmetice pentru ochfit. Ridout crede că numele au semnificaţie divină. Acestea sunt roadele încercărilor lui Iov. Porumbelul, sugerând gingăşia şi iubirea unei păsări a întristării. Cassia, amintind de mireasma ce a picurat din zdrobirea sa; şi cornul cosmeticei a amintit de «frumuseţe în locul cenuşii» de care avea acum parte. Iubirea, mireasma, frumuseţea - toate acestea provin din suferinţe. Cu adevărat putem spune că nu sunt fiice mai frumoase decât acestea. De asemenea, Iov le-a dat o moştenire împreună cu fraţii lor, aceasta nefiind probabil un obicei curent în era patriarhală.

clickbible.org